

s. 89

Skarga nadzwyczajna

Skargę nadzwyczajną może wnieść:

- 1) Prokurator Generalny,
- 2) Rzecznik Praw Obywatelskich oraz
- 3) Prezes Prokuratorii Generalnej RP, Rzecznik
- 3) Prezes Prokuratorii Generalnej RP, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, **Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców** i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w zakresie swojej właściwości.

s. 116

Kwalifikacje

Na stanowisko **sędziego sądu rejonowego** może być powołany ten, kto:

- 1) posiada **wyłącznie** obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i **publicznych, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe obywatelskich,**
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub ukończył zagraniczne studia prawnicze uznane w Polsce,
- 4) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego,
- 5) ukończył 29 lat,
- 6) złożył egzamin sędziowski lub prokuratorski,
- 7) zajmując stanowisko asesora sądowego, pełnił obowiązki sędziego co najmniej przez 3 lata.

Wymagania określone w pkt 6 i 7 nie dotyczą tego, kto przed powołaniem:

- 1) zajmował stanowisko sędziego sądu administracyjnego lub sądu wojskowego,
- 2) zajmował stanowisko prokuratora,
- 3) pracował w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej, mając tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych,
- 4) wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza – co najmniej przez 3 lata,
- 5) zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa radcy w Prokuraturii Generalnej RP – co najmniej przez 3 lata.

s. 118

Odpowiedzialność za wykroczenia

Za wykroczenia sędzia odpowiada tylko **dyscyplinarnie**.

Sędzia może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenia, o których mowa w Rozdziale XI KW. W przypadku popełnienia przez sędziego takiego wykroczenia przyjęcie przez sędziego mandatu karnego albo uiszczenie grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 KPW, stanowi oświadczenie o wyrażeniu przez niego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie (art. 81 PrUSP).

Wyrażenie przez sędziego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności **karnej** wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

s. 118

PRAWA I OBOWIĄZKI SĘDZIÓW

Postępowanie sędziego

Sędzia ma obowiązek postępować zgodnie ze **ślubowaniem sędziowskim** (art. 82 § 1 PrUSP).

Sędzia powinien w służbie i poza służbą strzec **powagi stanowiska** sędziego i **unikać** wszystkiego, co mogłoby przynieść **ujmę godności** sędziego lub **osłabiać zaufanie** do jego bezstronności (art. 82 § 2 PrUSP).

Sędzia jest obowiązany stale podnosić **kwalifikacje zawodowe** (art. 82a PrUSP).

Ma także obowiązek wykonywać czynności związane z powierzonymi mu obowiązkami sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym (art. 82c PrUSP).

s. 123

Kary dyscyplinarne

Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) obniżenie wynagrodzenia zasadniczego o 5–20~~50~~% na okres od 6 miesięcy do 2 lat,
- 4) usunięcie z zajmowanej funkcji,
- 5) przeniesienie na inne miejsce służbowe,
- 6) złożenie sędziego z urzędu.

s. 148

Wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich

Podjęcie czynności przez Rzecznika Praw Obywatelskich następuje:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek obywateli lub ich organizacji,

3) na wniosek organów samorządowych,

4) na wniosek Rzecznika Praw Dziecka (art. 9 RPOU)-,

5) na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Wniosek taki nie wymaga zachowania szczególnej formy ani dokonania stosownych opłat. Powinien jedynie **wskazywać wnioskodawcę oraz osobę, której prawa i wolności zostały naruszone**, a także **określać przedmiot sprawy**.

s. 203

Brak organów

Funkcjonowanie osoby prawnej może zostać utrudnione lub całkowicie wyłączone z powodu braku właściwych organów umocowanych do podejmowania czynności prawnych. Sytuacja taka uniemożliwi osobie prawnej realizację zdolności do czynności prawnych. Zgodnie z art. 42 § 1 KC, jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. **Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.**

s. 251

Przedsiębiorca ma obowiązek **zgłoszenia** faktu **udzielenia prokury** do **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego**. Zgłoszenie to powinno określać **rodzaj udzielonej prokury**, a w wypadku prokury łącznej oraz prokury, o której mowa w art. 1094 § 11 KC – wskazywać także **sposób jej wykonywania** (art. 1098 KC).

s. 670

Nadużycie prawa procesowego

~~Z uprawnienia przewidzianego w przepisach postępowania stronom i uczestnikom postępowania nie wolno czynić użytku niezgodnego z celem, dla którego je ustanowiono.~~

s. 677

Zasada jawności

~~Nie jest wymagane zezwolenie sądu na utrwalanie przez strony i uczestników postępowania czynności sądowych za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk.~~

~~Strony i uczestnicy postępowania uprzedzają sąd lub sędziego o zamiarze utrwalania czynności sądowych za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk.~~

~~Sąd lub sędzia może zakazać stronie lub uczestnikowi postępowania utrwalenia czynności sądowej, jeżeli sąd zarządził odbycie całego posiedzenia lub jego części przy drzwiach zamkniętych lub sprzeciwia się temu względ na prawidłowość postępowania (art. 91 KPC).~~

s. 681

tabela

SĄD OKRĘGOWY

Rozpoznaje sprawy o (art. 17 KPC):

- 1) prawa niemajątkowe i łącznie z nimi dochodzone roszczenia majątkowe, oprócz spraw o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka, o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa oraz o rozwiązanie przysposobienia,
- 2) ochronę praw autorskich i pokrewnych, jak również dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych oraz o ochronę innych praw na dobrach niematerialnych,
- 3) roszczenia wynikające z prawa prasowego,

- 4) prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 75 000 zł, oprócz spraw o alimenty, o naruszenie posiadania, o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami, o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oraz spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym,
- 5) wydanie orzeczenia zastępującego uchwałę o podziale spółdzielni,
- 6) uchylenie, stwierdzenie nieważności albo o ustalenie ~~istnienia lub~~ niestnienia uchwał organów osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną,
- 7) zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji,
- 8) odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem.

s. 687

Roszczenia z umów

~~Za miejsce wykonania umowy uważa się miejsce spełnienia świadczenia charakterystycznego dla umów danego rodzaju, w szczególności:~~

- ~~1) w przypadku sprzedaży rzeczy ruchomych — miejsce, w którym rzeczy te zgodnie z umową zostały lub miały zostać wydane;~~
- ~~2) w przypadku świadczenia usług — miejsce, w którym usługi zgodnie z umową były lub miały być świadczone.~~

s. 687

Ochrona dóbr osobistych

~~Powództwo o ochronę dóbr osobistych naruszonych przy wykorzystaniu materiału prasowego lub Internetu wytoczyć można przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda (art. 35¹ KPC).~~

s. 688

Roszczenia z czynności bankowych przeciwko bankowi

Powództwo o roszczenia z czynności bankowych przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym wytoczyć można **przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda.**

Przepis ten stosuje się także do powództwa przeciwko bankowi hipotecznemu lub jego następcom prawnym o roszczenia z czynności banku hipotecznego (art. 37² KPC).

Powództwo przeciwko Skarbowi Państwa

Powództwo przeciwko Skarbowi Państwa wytoczyć można **przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda** (art. 37³ KPC).

s. 688

Prawa rzeczowe na nieruchomości

Powództwo o:

- 1) własność lub o inne prawa rzeczowe na nieruchomości,
- 2) posiadanie nieruchomości,
- 3) roszczenia z art. 231 KC (budynek na cudzym gruncie),
- 4) roszczenia z art. 224–228 (tzw. roszczenia uzupełniające) i art. 230 KC (roszczenia uzupełniające – posiadacz zależny), o ile są związane z nieruchomością wytacza się **wyłącznie przed sąd położenia tej nieruchomości**, jeżeli przedmiotem sporu jest służebność gruntowna, własność oznacza się **według położenia nieruchomości obciążonej** (art. 38 § 1 KPC). Własność powyższa rozciąga się na roszczenia osobiste związane z prawami rzeczowymi i dochodzone łącznie z nimi przeciwko temu samemu pozwanemu (art. 38 § 2 KPC).

~~Sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli przemawiają za tym względy celowości (art. 38 § 3 KPC).~~

Powództwo o **własność lub o inne prawa rzeczowe na nieruchomości**, jak również powództwo o **posiadanie nieruchomości** można wytoczyć wyłącznie **przed sąd miejsca jej położenia**. Jeżeli przedmiotem sporu jest służebność gruntowa, właściwość oznacza się według położenia **nieruchomości obciążonej**.

Właściwość powyższa rozciąga się na roszczenia osobiste związane z prawami rzeczowymi i dochodzone łącznie z nimi przeciwko temu samemu pozwanemu (art. 38 KPC).

s. 689

Wyznaczenie przez sąd przelozony

Jeżeli sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności, sąd nad nim przelozony **wyznaczy na posiedzeniu niejawnym inny sąd** (art. 44 KPC).

Wyznaczenie przez Sąd Najwyższy

Jeżeli w myśl przepisów KPC nie można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, **Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo** (art. 45 KPC).

s. 690

Przekazanie przez Sąd Najwyższy

~~Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.~~

~~O przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy (art. 45¹ KPC).~~

s. 692

Jeżeli nie można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej:

- A. Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo,
- B. wyłącznie właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Okręgowy w Warszawie,
- C. Sąd Najwyższy **na rozprawie** oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo.

Odp. ~~EA~~; art. 45 KPC

s. 694

Sprawdzenie wartości przedmiotu sporu

Sąd może **na posiedzeniu niejawnym** sprawdzić wartość przedmiotu sporu oznaczoną przez powoda i zarządzić w tym celu **dochodzenie** (art. 25 § 1 KPC).

s. 696

Skład sądu w I instancji

(...)

~~Prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie 3 sędziów, jeżeli~~ **Sprawa przed sądem I instancji może być również rozpoznawana w składzie 3 sędziów zawodowych w sytuacji, gdy prezes sądu** uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawilłość lub precedensowy charakter sprawy (art. 47 § 4 KPC).

Z mocy przepisów szczególnych sąd I instancji rozpoznaje w składzie trzyosobowym zawodowym także sprawy o ubezwłasnowolnienie (art. 544 § 1 KPC). W wypadku gdy sprawa podlega rozpoznaniu **w składzie 3-osobowym**, KPC zawiera wiele przepisów szczególnych, na podstawie których określone czynności i postępowania pomocnicze rozpoznawane są przez sąd w **składzie jednoosobowym**. Do tych czynności należą:

1) wydawanie postanowień i zarządzeń przez przewodniczącego poza rozprawą (art. 47 § 3 KPC),

~~2) wydawanie zarządzeń przez przewodniczącego (art. 47 § 3¹ KPC),~~

~~23) postępowanie pojednawcze przed wniesieniem pozwu (art. 185 § 2 KPC),~~

~~34) przeprowadzenie dowodu przez sędziego wyznaczonego na zlecenie sądu orzekającego (art. 235 i 239 KPC),~~

~~4) czynności wyjaśniające w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 468 § 3 KPC),~~

5) nadawanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu (art. 782 § 1 KPC).

Referendarz sądowy może wykonywać czynności sądowe w przypadkach wskazanych w ustawie. W zakresie powierzonych mu czynności referendarz sądowy ma kompetencje sądu, chyba że ustawa stanowi inaczej.

s. 697

Zasadą jest, że środki odwoławcze (apelacja, zażalenie) rozpoznawane są w składzie **3-osobowym zawodowym**. Jednak we wprowadzonym (nowelą do KPC z 24.5.2000 r.) postępowaniu uproszczonym, apelację rozpoznaje sąd w składzie jednego sędziego (art. 505¹⁰ § 4 KPC).

Ponadto, ~~na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego, z wyjątkiem wydania wyroku~~ **postanowienia dotyczące postępowania dowodowego na posiedzeniu niejawnym wydaje sąd w składzie jednego sędziego** (art. 367 § 3 KPC).

~~Sąd może zlecić przeprowadzenie dowodu sędziemu wyznaczonemu także gdy przyczyni się to do przyspieszenia postępowania.~~

~~Jednak zażalenie na posiedzeniu niejawnym sąd rozpoznaje w składzie 3 sędziów.~~

~~W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia sąd uzasadnia z urzędu postanowienie kończące to postępowanie. W sprawach, w których zażalenie oddalono lub zmieniono zaskarżone postanowienie, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem (art. 397 § 2 KPC).~~

W składzie **jednego sędziego** sąd rozpoznający apelację może także wydać na posiedzeniu niejawnym postanowienie:

- 1) o przyznaniu i cofnięciu zwolnienia od kosztów sądowych,
- 2) o odmowie zwolnienia,
- 3) o odrzuceniu wniosku o zwolnienie oraz o nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia kosztów i skazaniu na grzywnę,
- 4) o ustanowieniu, cofnięciu ustanowienia, o odrzuceniu wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz o skazaniu na grzywnę i nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia ich wynagrodzenia (art. 367 § 4 KPC).

W **postępowaniu zażaleniowym** sąd rozpoznaje w składzie **jednego sędziego** zażalenia na postanowienie w przedmiocie:

- 1) odmowy zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcia takiego zwolnienia,
- 2) odrzucenia wniosku o zwolnienie oraz
- 3) nałożenia na stronę obowiązku uiszczenia kosztów i skazania na grzywnę,
- 4) odmowy ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołania oraz nałożenia na stronę obowiązku uiszczenia wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego dla niej ustanowionego i skazania na grzywnę (art. 397 § 2 zd. 2 KPC).

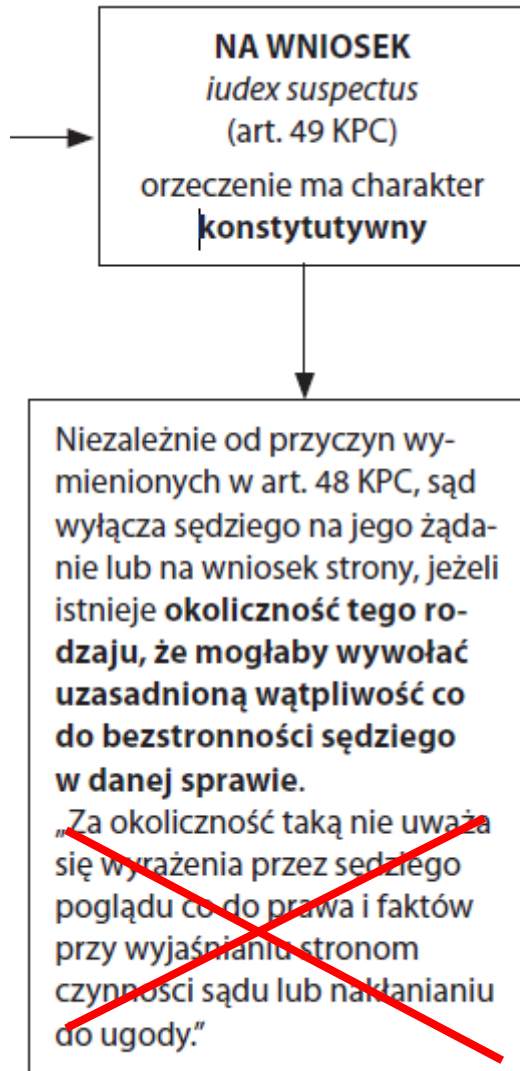
s. 698

Rozpoznanie sprawy w składzie 3 sędziów zawodowych może nastąpić:

- A. na podstawie zarządzenia prezesa sądu, jeśli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawilść lub precedensowy charakter sprawy,
- B. tylko w sytuacjach określonych w ustawie,
- C. tylko w sytuacjach określonych w ustawie ze względu na szczególną zawilść lub precedensowy charakter sprawy.

Odp. A; art. 47 § 4 KPC

Podstawy wyłączenia sędziego

Tabela

W przypadku wyłączenia sędziego na podstawie art. 48 § 1 pkt 1-4 KPC sąd występuje do sądu nad nim przełożonego o wyznaczenie innego sądu do rozpoznania sprawy, a sąd przełożony wyznacza inny równorzędny sąd (art. 48¹ KPC).

Postanowienie o wyłączeniu sędziego

O wyłączeniu sędziego rozstrzyga **sąd, w którym sprawa się toczy**, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – **sąd nad nim przełożony**. Postanowienie wydaje sąd w składzie **3 sędziów zawodowych** po złożeniu wyjaśnienia przez sędziego, którego wniosek dotyczy. Postanowienie może być wydane na **posiedzeniu niejawnym**. ~~Postanowienie wydaje się po złożeniu wyjaśnienia przez sędziego, którego wniosek dotyczy. W przypadku niezłożenia wyjaśnienia w terminie 2 tygodni wniosek podlega rozpoznaniu bez niego.~~

Uwzględniając wniosek o wyłączenie sędziego, sąd znosi postępowanie w zakresie obejmującym udział sędziego w sprawie po złożeniu wniosku, chyba że czynności przez niego podejmowane były czynnościami niecierpiącymi zwłoki.

s. 700

Ponowny wniosek o wyłączenie sędziego

Ponowny wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych okolicznościach lub wniosek oczywiście bezzasadny podlega **odrzuconiu bez składania wyjaśnień** przez sędziego, którego dotyczy. O odrzuceniu orzeka **sąd rozpoznający sprawę**. Postanowienie może być wydane na **posiedzeniu niejawnym**.

~~Niedopuszczalny jest wniosek o wyłączenie sędziego:~~

- ~~1) oparty wyłącznie na okolicznościach związanych z rozstrzygnięciem przez sąd o dowodach;~~
- ~~2) złożony po raz kolejny co do tego samego sędziego z powołaniem tych samych okoliczności.~~

~~Wniosek pozostawia się w aktach sprawy bez żadnych dalszych czynności. To samo dotyczy pism związanych z jego wniesieniem. O pozostawieniu wniosku i pozostałych pism bez dalszych czynności zawiadamia się stronę wnoszącą tylko raz – przy złożeniu pierwszego pisma.~~

~~W przypadku złożenia ustnie wniosku przewodniczący zawiadamia stronę o jego bezskuteczności.~~

s. 700

Wyłączenie ławników, innych organów sądowych i prokuratora

Wniosek o wyłączenie ławnika i referendarza sądowego sąd rozstrzyga zgodnie z zasadami opisanymi powyżej, z wyłączeniem art. 48¹ KPC. Natomiast wniosek o wyłączenie pozostałych osób sąd przekazuje odpowiedniemu organowi nadrzędnemu.

s. 701

Ponowny wniosek o wyłączenie sędziego w sprawie cywilnej oparty na tych samych okolicznościach:

- A. oddala sąd nadrzędny nad sądem rozpoznającym sprawę,
- B. odrzuca sąd nadrzędny nad sądem rozpoznającym sprawę,
- C. odrzuca sąd rozpoznający sprawę.

Odp. C; art. 53¹ KPC

Wniosek o wyłączenie ławnika i referendarza sądowego od udziału w sprawie cywilnej rozpoznaje:

- A. sąd, przed którym sprawa się toczy,
- B. przewodniczący wydziału, w którym sprawa się toczy,
- C. prezes sądu, w którym sprawa się toczy.

Odp. A; art. 54 w zw. z art. 52 § 1 KPC

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, ponowny wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych okolicznościach ~~okolicznościach powołaniem tych samych okoliczności~~ podlega:

- A. podlega zwrotowi,
- B. podlega oddaleniu,
- C. odrzczeniu ~~pozostawia się w aktach bez żadnych dalszych czynności.~~

Odp. C; art. 53¹ KPC

UBOCZNA

Polega na przystąpieniu do już toczącego się procesu, do jednej ze stron procesowych, podmiotu, który ma interes prawny, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść strony, do której przystąpił (art. 76 KPC).

Interwencję uboczną można wnieść do chwili zamknięcia rozprawy w II instancji.

Do stanowiska interwenienta ubocznego samoistnego w procesie stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.

Interwencja uboczna może zostać zgłoszona we wszystkich sprawach o charakterze majątkowym.

Każda ze stron toczącego się procesu może wnieść opozycję przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego ~~w terminie 2 tygodni od doręczenia jej pisma zawierającego oświadczenie o przystąpieniu, w każdym razie jednak nie później niż przy rozpoczęciu najbliższego posiedzenia z jej udziałem. Sąd oddali opozycję, jeżeli interwenient uprawdopodobni, że ma interes prawny w przystąpieniu do sprawy .~~ **Uprawienie takie przysługuje stronom nie później niż przy rozpoczęciu najbliższej rozprawy** (art. 78 § 1 i 2 KPC).

Sąd rozstrzyga o dopuszczalności interwencji na rozprawie. W tym zakresie sąd może:

- 1) uwzględnić opozycję i orzec o niedopuszczeniu interwenienta lub
- 2) oddalić opozycję i dopuścić interwencję.

Na postanowienie sądu w przedmiocie dopuszczalności interwencji przysługuje zażalenie.

Mimo wniesienia opozycji interwenient uboczny bierze udział w sprawie, dopóki orzeczenie uwzględniające opozycję nie stanie się prawomocne. W razie prawomocnego uwzględnienia opozycji

czynności interwenienta ubocznego uważane będą za niebyłe (art. 78 § 3 KPC).

Na wniosek strony sąd przyznaje jej także odsetki od przyznanego zwrotu kosztów procesu.

~~Od przyznanego zwrotu kosztów procesu należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym je ustalono, do dnia zapłaty. Na wniosek strony, która w toku procesu poniosła szczególnie wysoki wydatek podlegający zwrotowi, sąd może przyznać jej odsetki od kwoty równej temu wydatkowi za czas od dnia jego poniesienia przez stronę do dnia zapłaty (art. 98¹ KPC).~~

~~Niezależnie od wyniku sprawy sąd może podwyższyć przypadające od jednej ze stron koszty procesu, a nawet włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli strona ta:~~

się tylko stronie, która złożyła wniosek o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego. **sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym.** Postanowienie o ustanowieniu albo odmowie ustanowienia adwokata lub radcy może wydać także **referendarz sądowy.** ~~Ustanowiony z urzędu adwokat lub radca prawny niezwłocznie zawiadamia pozostałe strony o swym ustanowieniu (art. 123 KPC).~~

s. 744

Forma

Pisma procesowe mogą mieć **formę zwykłą**, tj. odpowiadającą ogólnym warunkom pisma procesowego lub **formę kwalifikacyjną**.

Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, pisma procesowe wnosi się **na urzędowych formularzach.** ~~Do wniesienia pisma na urzędowym formularzu może również stronę zobowiązać sąd albo przewodniczący, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania (art. 125 § 2 KPC).~~

s. 744–745

Zgodnie z art. 126 § 1 KPC każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane,
- 2) imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
- 3) oznaczenie rodzaju pisma,
- 4) osnovę wniosku lub oświadczenia
- 5) oraz ~~wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie oraz wskazanie dowodu na potwierdzenie każdego z tych faktów~~ **dowody na poparcie przytoczonych okoliczności,**
- 46) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika,
- 57) wymienienie załączników.

s. 746

Pisma przygotowawcze

W piśmie procesowym mającym na celu przygotowanie rozstrzygnięcia (pismo przygotowawcze) strona powinna zwięźle podać stan sprawy, wyszczególnić, które fakty przyznaje, a którym zaprzecza oraz wypowiedzieć się co do twierdzeń i dowodów zgłoszonych przez stronę przeciwną. W piśmie przygotowawczym strona może także wskazać podstawy prawne swoich żądań lub wniosków. **W pismach procesowych mających na celu przygotowanie rozprawy (pisma przygotowawcze) należy podać zwięźle stan sprawy, wypowiedzieć się co do twierdzeń strony przeciwnej i dowodów przez nią powołanych, wreszcie wskazać dowody, które mają być przedstawione na rozprawie, lub je załączyć. W pismach przygotowawczych strony mogą wskazywać podstawy prawne swoich żądań lub wniosków.**

s. 747–748

~~Jeżeli pismo procesowe wniesione przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub radcę Prokuraturii Generalnej RP nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący zwraca pismo stronie bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym. W zarządzeniu o zwrocie pisma wskazuje się braki, które stanowią podstawę zwrotu.~~

~~terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych. Zarządzenia może wydawać także referendarz sądowy.~~

s. 748

~~Wniesiony przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub radcę Prokuraturii Generalnej RP środek zaskarżenia, który nie został należycie opłacony, sąd odrzuca bez wezwania do uiszczenia opłaty, jeżeli środek ten podlega opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia.~~

Przepisu tego nie stosuje się, gdy środek zaskarżenia jest zawarty w pierwszym piśmie strony w sprawie, lub gdy wysokość opłaty uległa zmianie na skutek sprawdzenia podanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia.

~~Przepisy te stosuje się odpowiednio do wniosku strony o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem zgłoszonego w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia orzeczenia. Wniosek złożony ustnie podlega odrzuceniu, jeżeli opłaty nie uiszczono najpóźniej w kolejnym dniu roboczym (art. 130^{2a} KPC).~~

s. 750

3 → **ORGANEM DORĘCZEŃ JEST OPERATOR POCZTOWY, KOMORNIK, OSOBA ZATRUDNIONA W SĄDZIE, A TAKŻE SĄDOWA SŁUŻBA DORĘCZENIOWA (art. 131 § 1 KPC)**

- w toku sprawy adwokaci, radcy prawni, rzecznicy patentowi oraz radcowie Prokuraturii Generalnej RP doręczają sobie nawzajem bezpośrednio za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty odpisy pism procesowych z załącznikami. W treści pisma procesowego wniesionego do sądu zamieszcza się oświadczenie o doręczeniu odpisu pisma drugiej stronie albo o jego nadaniu przesyłką poleconą. Pisma, niezawierające powyższego oświadczenia, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku. Nie dotyczy to wniesienia pozwu wzajemnego, apelacji, skargi kasacyjnej, zażalenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, sprzeciwu od nakazu zapłaty, zarzutów od nakazu zapłaty, wniosku o zabezpieczenie powództwa, skargi o wznowienie postępowania, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i skargi na orzeczenia referendarza sądowego, które należy złożyć w sądzie z odpisami dla strony przeciwnej (art. 132 § 1 i 1¹ KPC).
- Nie dotyczy to również pism wnoszonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, podlegających doręczeniu adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub radcy Prokuraturii Generalnej RP, którzy dokonali wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 132 § 1² KPC).
- ~~• Pisma, o których mowa w art. 132 § 1 KPC, pełnomocnicy, o których w nim mowa, doręczają sobie nawzajem wyłącznie w formie elektronicznej, jeżeli złożą sądowi zgodne oświadczenia odpowiedniej treści i podadzą do wiadomości sądu używane dane adresowe, w szczególności adres poczty elektronicznej lub numer faksu. Oświadczenia nie podlegają odwołaniu, a zastrzeżenia warunku lub terminu uważa się za niebyte. W uzasadnionych przypadkach sąd może zarządzić odstąpienie od takiego sposobu doręczania.~~
- adresatowi pisma można doręczać bezpośrednio w sekretariacie sądu (art. 132 § 2 KPC),

s. 751

Portal Informacyjny

~~Zapoznanie się z pismem sądowym przez użytkownika Portalu Informacyjnego, o którym mowa w art. 175h PrUSP jest równoznaczne z jego doręczeniem. Doręczenie następuje w dniu odczytania pisma.~~

s. 753

Niemожność doręczenia

(...)

~~Na wniosek strony stwierdza się zaświadczeniem, że wyrok zaoczny lub nakaz zapłaty został uznany za doręczony na oznaczony adres~~ **Na wniosek strony sąd albo referendarz sądowy, na posiedzeniu niejawnym wydaje zaświadczenie, w którym stwierdza że wyrok zaoczny lub nakaz zapłaty został uznany za doręczony na oznaczony adres** (w trybie § 1 art. 139 KPC).

~~Jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 KPC, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2 i 3 KPC lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika.~~

~~Powód w terminie 2 miesięcy składa do akt potwierdzenie odbioru doręczenia pisma pozwanemu przez komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie (art. 139¹ KPC).~~

s. 755

Zasada jawności posiedzeń sądowych

Zasadą jest, że posiedzenia sądowe są jawne. Sąd orzekający rozpoznaje sprawę na rozprawie. Ponadto sąd może skierować sprawę na posiedzenie jawne i wyznaczyć rozprawę w przypadku, gdy sprawa podlega rozpatrzeniu na posiedzeniu niejawnym.

~~Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.~~

Posiedzenia jawne odbywają się z udziałem:

1) stron,

- 2) osób wezwanych,
- 3) publiczności (tylko osób pełnoletnich).

~~Na posiedzenia jawne wstęp na salę sądową mają tylko osoby nieuzbrojone i poza stronami, przedstawicielami i osobami wezwanymi — pełnoletnie.~~

Przewodniczący może zezwolić na obecność na posiedzeniu małoletnim.

~~Przewodniczący może zezwolić na obecność na posiedzeniu jawnym osobom małoletnim oraz osobom obowiązany do noszenia broni.~~

~~Przy czynnościach sądu nie mogą być obecne osoby w stanie nielicującym z powagą sądu.~~

Posiedzenia niejawne

Sprawa może być rozpatrzona na posiedzeniu niejawnym, wyłącznie w przypadku, gdy **przepis szczególnie wyraźnie na to zezwala**. Wstęp na takie posiedzenie mają tylko osoby wezwane.

Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne (art. 148¹ § 1 KPC).

W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym (art. 148¹ § 2 KPC).

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo (art. 148¹ § 3 KPC).

s. 757

Składniki protokołu

(...)

Strony mogą żądać **sprostowania** lub **uzupełnienia protokołu**, nie później jednak niż **na następnym posiedzeniu**, a jeśli idzie o protokół rozprawy, po której zamknięciu nastąpiło wydanie wyroku – **dopóki akta sprawy znajdują się w sądzie**. Od zarządzenia przewodniczącego strony mogą **odwołać się** do sądu w terminie **tygodniowym** od doręczenia im zarządzenia.

Sąd na wniosek strony wyraża zgodę na utrwalanie przez nią przebiegu posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie względ na prawidłowość postępowania (art. 162¹ KPC).

s. 758

Zastrzeżenia

~~Strona może zwrócić uwagę sądu na uchybienie przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Zastrzeżenie można zgłosić najpóźniej na kolejnym posiedzeniu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.~~ Strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

s. 767

Umorzenie postępowania

(...)

Z umorzeniem postępowania **umarzają się nawzajem także koszty stron** w danej instancji.

Posiedzenie niejawne

Postanowienie w przedmiocie zawieszenia, podjęcia i umorzenia postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym (art. 183 KPC).

s. 771

Postanowienie o skierowaniu do mediacji

Sąd **może skierować strony do mediacji** może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania (art. 183⁸ § 1 KPC). Zasady tej nie stosuje się w sprawach rozpoznawanych w postępowaniach upominawczym oraz nakazowym, chyba że doszło do skutecznego wniesienia zarzutów. **Postanowienie kierujące strony do mediacji może być wydane na posiedzeniu niejawnym.** Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację (art. 183⁸ § 2 KPC).

s. 772

Klauzula wykonalności

Jeżeli zawarto ugodę przed mediatorem, sąd na wniosek strony **niezwłocznie przeprowadza postępowanie co do zatwierdzenia ugody** zawartej przed mediatorem.

Jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez **nadanie jej klauzuli wykonalności**. W przeciwnym przypadku sąd zatwierdza ugodę **postanowieniem na posiedzeniu niejawnym**.

s. 774

Tryb

W fazie postępowania pojednawczego przedprocesowego inicjatywa należy do stron. Mogą one zwrócić się do sądu o przeprowadzenie postępowania pojednawczego, jeszcze przed wniesieniem pozwu.

O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową sądu – można zwrócić się do sądu ogólnie właściwego dla przeciwnika, jeszcze przed wytoczeniem powództwa. Zatem właściwy będzie tutaj sąd rejonowy. W zawezwaniu należy oznaczyć zwięźle stan sprawy (art. 185 § 1 KPC).

~~O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego. We wniosku należy zwięźle oznaczyć sprawę i przedstawić projekt ugody (art. 185 § 1 i 1⁺ KPC).~~

s. 775

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, o zawezwanie do próby ugodowej w postępowaniu pojednawczym można zwrócić się do:

- A. właściwego rzeczowo sądu rejonowego albo do sądu okręgowego, ogólnie właściwego dla przeciwnika,
- B. sądu okręgowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, bez względu na właściwość rzeczową, ~~a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego,~~
- C. sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, bez względu na właściwość rzeczową, ~~a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego.~~

Odp. C; art. 185 § 1 KPC

s. 776

POZEW

Pojęcie pozwu

Pozew jest to kwalifikowany **rodzaj pisma procesowego** zawierający skierowany do sądu **wniosek o wszczęcie procesu** w celu rozpoznania i rozstrzygnięcia określonej sprawy cywilnej.

~~Pismo, które zostało wniesione jako pozew, a z którego treści nie wynika żądanie rozpoznania sprawy, przewodniczący może zwrócić wnoszącemu bez żadnych dalszych czynności (art. 186¹ KPC).~~

s. 776

Warunki formalne i treść pozwu

Pozew powinien odpowiadać wymogom formalnym pierwszego w sprawie pisma procesowego, a ponadto zawierać:

- 1) dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna,
- 2) ~~wskazanie faktów, na których powód opiera swe żądanie~~ **przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie**, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu (np. umowa prorogacyjna).
- 3) informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia.

Pozew może zawierać:

- 1) wnioski o zabezpieczenie powództwa,
- 2) wnioski o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności i
- 3) wnioski o przeprowadzenie rozprawy w nieobecności powoda oraz
- 4) wnioski służące do przygotowania rozprawy, a w szczególności wnioski o:
 - a) wezwanie na rozprawę wskazanych przez powoda świadków i biegłych,
 - b) dokonanie oględzin,

c) polecenie pozwanemu dostarczenia na rozprawę dokumentu będącego w jego posiadaniu, a potrzebnego do przeprowadzenia dowodu, lub przedmiotu oględzin,

d) zażądanie na rozprawę dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich, ~~wraz z uprawdopodobnieniem, że strona sama uzyskać ich nie może.~~

Pozew może ponadto zawierać inne wnioski mające na celu umożliwienie przeprowadzenia postępowania, w szczególności wnioski o:

- 1) zwolnienie powoda od kosztów sądowych,
- 2) wyznaczenie kuratora dla pozwanego niemającego zdolności procesowej i przedstawiciela ustawowego oraz dla osoby prawnej lub organizacji społecznej niemającej organu powołanego do jej reprezentowania,
- 3) wyznaczenie kuratora do doręczeń, gdy miejsce pobytu pozwanego jest nieznane,
- 4) zabezpieczenie dowodu.

Pozew na formularzu

Jeżeli powód będący usługodawcą lub sprzedawcą dochodzi roszczeń wynikających z umów o:

- 1) świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych,
- 2) przewóz osób i bagażu w komunikacji masowej,
- 3) dostarczanie energii elektrycznej, gazu i oleju opałowego,
- 4) dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków,
- 5) wywóz nieczystości,
- 6) dostarczanie energii cieplnej

– jest obowiązany wnieść pozew na urzędowym formularzu.

Sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, **przekaze sprawę sądowi właściwemu**.
Postanowienie sądu może zapaść na **posiedzeniu niejawnym** (art. 200 § 1 KPC).

~~Swoją właściwość sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy.~~

~~Jednakże niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę z urzędu tylko do czasu doręczenia pozwu. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.~~

~~Sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekaze sprawę sądowi właściwemu.”;~~

s. 779

Odrzucenie pozwu może nastąpić na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie o odrzuceniu pozwu kończące postępowanie w sprawie oraz na postanowienie odmawiające odrzucenia pozwu przysługuje zażalenie. Postanowienie o odrzuceniu pozwu nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Nie ma zatem przeszkód, aby ponownie wnieść pozew, jeżeli ustały przyczyny jego odrzucenia.

s. 782

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

Jeżeli powód będący usługodawcą dochodzi roszczeń wynikających z umowy o dostarczanie energii cieplnej:

- A. obowiązany jest wnieść pozew na urzędowym formularzu,
- B. może wnieść pozew w formie ustnej,
- C. może wnieść pozew w dowolnej formie.

Odp. A; art. 187¹ pkt 6 KPC

s. 783

Jeżeli powództwo wzajemne jest dopuszczalne, to można je wytoczyć:

- A. aż do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji,
- B. tylko w odpowiedzi na pozew,
- C. ~~nie później, niż w odpowiedzi na pozew, a jeżeli jej nie wniesiono — w sprzeciwie od wyroku zaocznego albo przy rozpoczęciu pierwszego posiedzenia, o którym zawiadomiono albo na które wezwano pozwanego~~ **— bądź w odpowiedzi na pozew, bądź oddzielnie, nie później jednak niż na pierwszej rozprawie, albo w sprzeciwie od wyroku zaocznego.**

Odp. C; art. 204 § 1 KPC

s. 784 i n.

ORGANIZACJA POSTĘPOWANIA I ROZPRAWA

~~ORGANIZACJA POSTĘPOWANIA I ROZPRAWA~~

~~Organizacja postępowania~~

~~Przewodniczący zarządza doręczenie pozwu pozwanemu i wzywa go do złożenia odpowiedzi na pozew, w wyznaczonym terminie, **nie krótszym niż 2 tygodnie**. O zarządzeniu doręczenia pozwu zawiadamia się powoda. Przewodniczący zarządza zwrot odpowiedzi na pozew złożonej z uchybieniem terminu. (art. 205¹ KPC).~~

~~Równocześnie z doręczeniem pism poucza się strony o:~~

- ~~1) możliwości rozwiązania sporu w drodze ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem;~~
- ~~2) obowiązku udziału w posiedzeniu przygotowawczym i przedstawienia wszystkich twierdzeń i dowodów na tym posiedzeniu;~~
- ~~3) skutkach niedopełnienia tych obowiązków, w szczególności o możliwości wydania przez sąd wyroku zaocznego na posiedzeniu niejawnym i warunkach jego wykonalności, obciążenia kosztami postępowania, a także o możliwości umorzenia postępowania oraz o pominięciu spóźnionych twierdzeń i dowodów;~~

~~4) możliwości ustanowienia przez strony pełnomocników procesowych oraz że zastępstwo adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego nie jest obowiązkowe,~~

~~5) zwrocie pisma przygotowawczego wniesionego bez zarządzenia przewodniczącego lub jego zezwolenia,~~

~~6) obowiązku wniesienia pisma przygotowawczego na zarządzenie przewodniczącego, wymogach co do jego treści i skutkach ich niedochowania,~~

~~7) pozwanego także o czynnościach procesowych, które może lub powinien podjąć, jeśli nie uznaje żądania pozwu w całości lub w części, w szczególności o obowiązku złożenia odpowiedzi na pozew, w tym o obowiązujących w tym zakresie wymaganiach co do terminu i formy.~~

~~Pismo przygotowawcze~~

~~Przewodniczący może zobowiązać stronę, by w **piśmie przygotowawczym podała wszystkie twierdzenia i dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pod rygorem utraty prawa do ich powoływania w toku dalszego postępowania**. W takim przypadku twierdzenia i dowody zgłoszone z naruszeniem tego obowiązku podlegają pominięciu, chyba że strona wykaże, iż ich powołanie w piśmie przygotowawczym nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później.~~

~~Stronę reprezentowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub radcę Prokuraturii Generalnej RP przewodniczący może zobowiązać do wskazania w piśmie przygotowawczym także podstaw prawnych jej żądań i wniosków, w miarę potrzeby ograniczając zakres tego wskazania.~~

~~Przewodniczący zarządza zwrot pisma przygotowawczego złożonego z uchybieniem terminu albo bez zarządzenia o jego wniesieniu (art. 205³ KPC).~~

~~Posiedzenie przygotowawcze~~

~~Po wniesieniu odpowiedzi na pozew, a także gdy odpowiedź na pozew nie została wniesiona, ale wyrok zaoczny nie został wydany, przewodniczący wyznacza posiedzenie przygotowawcze i wzywa na nie strony.~~

~~Przewodniczący i sąd są obowiązani podejmować czynności tak, by termin pierwszego posiedzenia przygotowawczego przypadł **nie później, niż 2 miesiące po złożeniu odpowiedzi na pozew albo ostatniego pisma przygotowawczego złożonego w wykonaniu zarządzenia przewodniczącego**, a jeżeli odpowiedź na pozew albo pismo przygotowawcze nie zostaną złożone — nie później, niż 2 miesiące po upływie terminu do złożenia tych pism. Natomiast jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego nie przyczyni się do sprawniejszego rozpoznania sprawy, przewodniczący może jej od razu nadać inny właściwy bieg, w szczególności skierować ją do rozpoznania, także na rozprawie.~~

~~**Strony są obowiązane wziąć udział w posiedzeniu przygotowawczym osobiście lub przez pełnomocników.**~~

~~Na posiedzeniu przygotowawczym przewodniczący ze stronami ustala przedmiot sporu, wyjaśnia ich stanowiska i w miarę potrzeby zaznaja im je z prawnymi aspektami sporu, w tym z możliwymi sposobami jego rozwiązania.~~

~~Przewodniczący powinien skłaniać strony do pojednania oraz dążyć do ugodowego załatwienia sprawy, w szczególności w drodze mediacji. W tym celu sędzia może poszukiwać ze stronami polubownych sposobów rozwiązania sporu, wspierać strony w formułowaniu propozycji ugodowych oraz wskazywać sposoby i skutki rozwiązania sporu, w tym skutki finansowe.~~

~~Jeżeli na posiedzeniu przygotowawczym sąd skierował strony do mediacji, posiedzenie odraza się do czasu zakończenia mediacji.~~

~~**Na wniosek stron posiedzenie przygotowawcze można odroczyć jeszcze raz — na czas oznaczony, nie dłuższy od 3 miesięcy.** Dalsze odraczanie posiedzenia przygotowawczego jest niedopuszczalne.~~

~~Plan rozprawy~~

~~Plan rozprawy zawiera rozstrzygnięcia sądu co do wniosków dowodowych stron, zastępując w tym zakresie postanowienie dowodowe.~~

~~W miarę potrzeby plan rozprawy może zawierać:~~

- ~~1) dokładne określenie przedmiotów żądań stron, w tym rozmiar dochodzonych świadczeń wraz z należnościami ubocznymi;~~
- ~~2) dokładnie określone zarzuty, w tym formalne;~~

- ~~3) ustalenie, które fakty i oceny prawne pozostają między stronami sporne;~~
- ~~4) terminy posiedzeń i innych czynności w sprawie;~~
- ~~5) harmonogram rozprawy, czyli kolejność i termin przeprowadzenia dowodów oraz roztrząsania wyników postępowania dowodowego;~~
- ~~6) termin ogłoszenia wyroku;~~
- ~~7) rozstrzygnięcia co do innych zagadnień, o ile są niezbędne do prowadzenia postępowania.~~

Pojęcie i istota rozprawy

Rozprawa jest to **posiedzenie jawne** służące **merytorycznemu rozpoznaniu sprawy** przez sąd orzekający. Rozprawa polega na doprowadzeniu do **zetknięcia się** obu **stron** procesowych przed sądem, bezpośrednim przedstawieniu przez nich swoich **twierdzeń faktycznych i prawnych** oraz na **wykazaniu ich prawdziwości**, umożliwiając tym samym sądowi orzekającemu wyjaśnienie treści łączących strony stosunków faktycznych i prawnych, w konsekwencji zaś rozstrzygnięcie sporu przez wydanie **orzeczenia rozstrzygającego** meritum sprawy (wyrok) lub w inny sposób kończącego postępowanie (orzeczenia sądowe).

Przygotowanie rozprawy

~~Na podstawie planu rozprawy przewodniczący wydaje zarządzenia mające na celu przygotowanie rozprawy. Przewodniczący może w szczególności:~~

- ~~1) wezwać strony do stawienia się na rozprawę osobiście lub przez pełnomocnika;~~
- ~~2) zażądać od państwowej jednostki organizacyjnej lub jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego znajdujących się u niej dowodów, jeżeli strona sama dowodów tych otrzymać nie może;~~
- ~~3) wezwać na rozprawę wskazanych przez strony świadków lub biegłych;~~
- ~~4) zarządzić przedstawienie dokumentów, przedmiotów oględzin, ksiąg, planów, itd.~~

~~Przewodniczący może ponadto zarządzić oględziny jeszcze przed rozprawą.~~

~~§ 3. Jeżeli planu rozprawy nie sporządzono, zarządzenia powyższe wydaje się na podstawie pozwu i innych pism procesowych~~

W związku z tym, że rozprawa stanowi centralne stadium procesu, w którym następuje skompletowanie informacji o podstawie faktycznej sporu, stwierdzenie ich prawdziwości i odtworzenie na ich podstawie wszystkich istotnych do rozstrzygnięcia elementów stanu faktycznego sprawy, **przewodniczący**, stosownie do okoliczności, wydaje przed rozprawą na podstawie pozwu i innych pism procesowych **zarządzenia** mające na celu przygotowanie rozprawy, w szczególności zaś:

- 1) **wzywa strony** do stawienia się na rozprawę osobiście lub przez pełnomocnika procesowego. Każda ze stron może jednak w piśmie procesowym zażądać przeprowadzenia rozprawy w jej nieobecności, co w przypadku pozwanego skutkuje uchYLENIEM negatywnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego niestawiennictwem,
- 2) **wzywa** na rozprawę wskazanych przez stronę **świadków** oraz **osoby powołane** zgodnie przez strony **na biegłych**,
- 3) **zarządza przedstawienie** dokumentów, przedmiotów oględzin, ksiąg, planów itp.

Odpowiedź na pozew

Pozwany może przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę wnieść odpowiedź na pozew. Przewodniczący może zarządzić wniesienie odpowiedzi na pozew w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 2 tygodnie.

Przewodniczący może także, przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę, zobowiązać strony do złożenia dalszych pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, termin, w którym należy je złożyć, i okoliczności, które mają być wyjaśnione. W toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym. W takich wypadkach przewodniczący lub sąd mogą wysłuchać strony na posiedzeniu niejawnym.

Zarządzając doręczenie pozwu, odpowiedzi na pozew lub złożenie dalszych pism przygotowawczych, przewodniczący albo sąd, jeżeli postanowił o złożeniu pism przygotowawczych w toku sprawy, poucza strony, że sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew

lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy, lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Odpowiedź na pozew złożona po terminie podlega zwrotowi; zwrotowi podlega także pismo przygotowawcze złożone po terminie.

Terminy posiedzeń rozprawy

~~Przewodniczący i sąd podejmują czynności w sprawie tak, aby przebiegła zgodnie z planem rozprawy, a jeżeli planu nie sporządzono — w najwcześniejszych możliwych terminach.~~

~~Przewodniczący wyznacza terminy posiedzeń w sprawie zgodnie z planem rozprawy, a jeżeli planu nie sporządzono — w najwcześniejszych możliwych terminach.~~ **Termin rozprawy wyznacza przewodniczący.**

~~Rozprawę należy przygotować, tak aby nie było przeszkód do rozstrzygnięcia sprawy na pierwszym posiedzeniu na nią wyznaczonym. Więcej niż jedno posiedzenie wyznacza się tylko w razie konieczności, zwłaszcza gdy przeprowadzenie wszystkich dowodów na jednym posiedzeniu nie będzie możliwe. W takim przypadku posiedzenia powinny się odbywać w kolejnych dniach, a jeżeli nie jest to możliwe — tak aby upływ czasu pomiędzy kolejnymi posiedzeniami nie był nadmierny.~~

s. 787

Ciężary procesowe

Do tzw. ciężarów procesowych zaliczyć należy spoczywający na stronach **obowiązek udzielania wyjaśnień** co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz **przedstawiania dowodów** do stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Na każdej ze stron procesowych spoczywa obowiązek złożenia **oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej** dotyczących faktów. Strona jest przy tym obowiązana wyszczególnić fakty, ~~którym zaprzecza.~~ **okoliczności faktycznych sprawy, z tym jednak dodatkowym obostrzeniem, że pozwany nie może odmówić wdania się w spór co do istoty sprawy, chociażby zgłosił zarzuty formalne.** ~~Sąd poucza stronę występującą w sprawie bez adwokata, radcy prawnego,~~

rzecznika patentowego lub radcy Prokuratorii Generalnej RP o treści art. 162, 207, 217, 229 i 230 KPC.

s. 787–788

Ustalenie okoliczności bezspornych

~~Na rozprawie prowadzonej bez planu rozprawy sąd przez zadawanie pytań stronom dąży do tego, aby strony przytoczyły lub uzupełniły twierdzenia lub dowody na ich poparcie oraz udzieliły wyjaśnień koniecznych dla zgodnego z prawdą ustalenia podstawy faktycznej dochodzonych przez nie praw lub roszczeń. W ten sam sposób sąd dąży do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które są sporne. Sąd na rozprawie przez zadawanie pytań stronom dąży do tego, aby strony przytoczyły lub uzupełniły twierdzenia lub dowody na ich poparcie oraz udzieliły wyjaśnień koniecznych dla zgodnego z prawdą ustalenia podstawy faktycznej dochodzonych przez nie praw lub roszczeń. W ten sam sposób sąd dąży do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, które są sporne.~~

s. 788

Zamknięcie rozprawy

Przewodniczący zamyka rozprawę, gdy sąd uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną. Przed zamknięciem rozprawy przewodniczący udziela głosu stronom. **Strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy, albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.**

~~Można zamknąć rozprawę również w przypadku, gdy ma być przeprowadzony jeszcze dowód przez sędziego wyznaczonego lub przez sąd wezwany albo gdy ma być przeprowadzony dowód z dokumentu sporządzonego przez organ administracji publicznej lub znajdującego się w jego~~

aktach, a rozprawę co do tych dowodów sąd uzna za zbyteczną. Można zamknąć rozprawę również w wypadku, gdy ma być przeprowadzony jeszcze dowód przez sędziego wyznaczonego lub przez sąd wezwany albo gdy ma być przeprowadzony dowód z akt lub wyjaśnień organów administracji publicznej, a rozprawę co do tych dowodów sąd uzna za zbyteczną.

s. 813

Wydanie wyroku

Sąd wydaje wyrok **po zamknięciu rozprawy**, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy.

Zaskarżanie zarządzeń przewodniczącego

Od zarządzeń przewodniczącego wydanych w toku rozprawy strony mogą **odwołać się do sądu**.

~~Jeżeli ustawa przewiduje wysłuchanie stron lub innych osób, stosownie do okoliczności może się to odbyć poprzez wezwanie stron do złożenia odpowiednich oświadczeń na posiedzeniu albo poprzez wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska w piśmie procesowym lub za pomocą środków komunikowania się na odległość, o ile dają one pewność co do osoby składającej oświadczenie.~~

~~Stwierdziwszy nadużycie przez stronę prawa procesowego sąd może w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie:~~

~~1) stronę nadużywającą skazać na grzywnę;~~

~~2) niezależnie od wyniku sprawy podwyższyć przypadające od strony nadużywającej koszty procesu, a nawet włożyć na nią obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, odpowiednio do spowodowanej nadużyciem zwłoki w rozpoznaniu sprawy;~~

~~3) na wniosek strony przeciwnej:~~

~~a) przyznać od strony nadużywającej koszty procesu podwyższone odpowiednio do spowodowanego nadużyciem zwiększenia nakładu pracy strony przeciwnej na prowadzenie sprawy, nie więcej jednak niż dwukrotnie;~~

~~b) zasądzić od strony nadużywającej odsetki należne od zasądzonego świadczenia w stopie podwyższonej odpowiednio do spowodowanej nadużyciem zwłoki w rozpoznaniu sprawy, nie więcej jednak niż dwukrotnie (art. 226¹ i 226² KPC).~~

s. 789

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

(...)

Pozwany może wnieść odpowiedź na pozew:

- A. przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę,
- B. w trakcie pierwszej rozprawy,
- C. do zamknięcia rozprawy.

Odp. A; art. 207 § 1 KPC

s. 794

POSTĘPOWANIE DOWODOWE

Miejsce

Postępowanie dowodowe odbywa się **przed sądem orzekającym**, chyba że sprzeciwia się temu:

- 1) charakter dowodu albo
- 2) wzgląd na poważne niedogodności lub niewspółmierność kosztów w stosunku do przedmiotu sporu.

W takich wypadkach sąd orzekający **zleci przeprowadzenie dowodu:**

- 1) jednemu ze swych członków (**sędzia wyznaczony**) albo
- 2) innemu sądowi (**sąd wezwany**) (art. 235 § 1 KPC).

Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość (art. 235 § 2 KPC).

~~We wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana oznaczyć dowód w sposób umożliwiający przeprowadzenie go oraz określić i wyszczególnić fakty, które mają zostać wykazane tym dowodem (art. 235¹ KPC).~~

Sąd może w szczególności pominąć dowód:

- ~~1) którego przeprowadzenie wyłącza przepis Kodeksu;~~
- ~~2) mający wykazać fakt bezsporny, nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy lub udowodniony zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;~~
- ~~3) nieprzydatny do wykazania danego faktu;~~
- ~~4) niemożliwy do przeprowadzenia;~~
- ~~5) zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania;~~
- ~~6) gdy wniosek strony nie odpowiada wymogom artykułu poprzedzającego, a strona mimo wezwania nie usunęła tego braku.~~

§ 2. Pomijając dowód sąd wydaje postanowienie (art. 235² KPC).

s. 794–795

Postanowienie dowodowe

Zgromadzenie materiału dowodowego należy w zasadzie **do stron procesowych**, a niekiedy również **do sądu** (art. 232 KPC). Dlatego też przede wszystkim strony powinny wskazywać sądowi środki dowodowe zmierzające do wykazania prawdziwości ich twierdzeń. Jednak ocena przydatności wskazanego przez strony dowodu należy do sądu.

Sąd dopuszcza dowody w drodze **postanowienia dowodowego**, którego treść powinna zgodnie z art. 236 KPC:

- 1) ~~oznaczają fakty, które mają nim zostać wykazane~~ **oznaczają fakty, podlegające stwierdzeniu (precyzacja tzw. tezy dowodowej),**
- 2) **oznaczają środek dowodowy (np. określać świadków, biegłego),**
- 3) **stosownie do okoliczności oznaczają sędziego lub sąd, który ma dowód przeprowadzić,**
- 43) ~~w miarę potrzeby i możliwości~~ **jeżeli jest to możliwe** – oznaczyć termin i miejsce przeprowadzenia dowodu.

~~Jeżeli o wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodu wnosiła strona, w postanowieniu wystarczy powołać się na treść jej wniosku. Zlecając przeprowadzenie dowodu sędziemu wyznaczonemu albo sądowi wezwanemu sąd oznaczy tego sędziego albo ten sąd. Jeżeli nie oznaczono terminu lub miejsca przeprowadzenia dowodu, oznaczy je sędzia wyznaczony albo sąd wezwany.~~

s. 795

Zmienność postanowienia

Sąd nie jest związany swym postanowieniem dowodowym i może je stosownie do okoliczności uchylić lub zmienić, nawet na posiedzeniu niejawnym (art. 240 § 1 KPC).

s.799

DOWÓD Z ZEZNAŃ ŚWIADKÓW

Znaczenie dowodu

Zeznania świadków należą do najbardziej powszechnych i najczęściej występujących środków dowodowych w procesie cywilnym. Stanowi on przejaw stosowania zasady ustności i bezpośredniości.

Celem przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka jest uzyskanie od niego wiadomości o istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktach, zgodnych z jego wiedzą o nich i nade wszystko zgodnych z rzeczywistością.

Wskazanie świadków

Strona powołująca się na dowód ze świadków obowiązana jest:

- 1) dokładnie oznaczyć fakty, które mają być stwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków i
- 2) wskazać świadków tak, by wezwanie ich do sądu było możliwe (art. 258 KPC).

s. 800

Przesłuchanie niepełnosprawnych

~~Świadka, który nie może się stawić na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, przesłuchuje się w miejscu jego pobytu~~ Przesłuchanie osób dotkniętych **chorobą lub kalectwem** odbywa się **w miejscu, gdzie przebywają, jeżeli nie mogą go opuścić** (art. 263 KPC).

s. 801

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo

Kodeks obowiązek stawienia się świadka na rozprawę oraz obowiązek składania zeznań opatrzyl sankcją, na wypadek gdyby świadek nie dopełnił swych obowiązków.

W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa świadka sąd **skazuje świadka na grzywnę**, a w razie ponownego niestawiennictwa skazuje go ponownie na grzywnę i może zarządzić jego **przymusowe sprowadzenie**. To samo dotyczy świadka, który oddalił się bez zezwolenia przewodniczącego (art. 274 KPC).

Świadek w ciągu tygodnia od daty doręczenia mu postanowienia skazującego go na grzywnę lub na pierwszym posiedzeniu, na które zostanie wezwany, może **usprawiedliwić swe niestawiennictwo**. W razie usprawiedliwienia niestawiennictwa **sąd zwolni świadka od grzywny i od przymusowego sprowadzenia**. **Postanowienia sądu mogą zapaść na posiedzeniu niejawnym** (art. 275 KPC).

Powołanie

W wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd, po wysłuchaniu wniosku stron co do liczby biegłych i ich wyboru, **może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii** (art. 278 § 1 KPC).

Sąd orzekający może pozostawić **prawo wyboru biegłego sędziemu wyznaczonemu lub sądowi wezwanemu** (art. 278 § 2 KPC).

Sąd zaznaczy, czy opinia ma być przedstawiona **ustnie, czy na piśmie** (art. 278 § 3 KPC).

~~Sąd może dopuścić dowód z opinii sporządzonej na zlecenie organu władzy publicznej w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Złożenie zeznań przez świadka nie stoi na przeszkodzie zasięgnięciu jego opinii jako biegłego, także co do faktów, o których zeznał (świadek ekspert), nawet jeżeli uprzednio sporządził opinię na zlecenie podmiotu innego, niż sąd.~~

Wyłączenie biegłego

Aż do ukończenia czynności biegłego strona może żądać jego wyłączenia **z tych samych przyczyn, z których wyłączony jest sędzia z mocy ustawy**. Również z takich samych przyczyn strona, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich i organizacja społeczna, a także inspektor pracy oraz powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów mogą żądać wyłączenia biegłego. Wniosek o wyłączenie biegłego złożony po rozpoczęciu przez niego czynności wymaga uprawdopodobnienia, że **przyczyna wyłączenia powstała później, lub że przedtem owa przyczyna nie była stronie znana**.

Na takich samych zasadach strona może żądać wyłączenia osoby wyznaczonej do sporządzenia opinii przez instytut naukowy lub naukowo-badawczy.

~~O wyłączeniu biegłego rozstrzyga sąd prowadzący sprawę po wysłuchaniu stron i biegłego. Od wysłuchania stron lub biegłego można odstąpić, gdyby miało doprowadzić do nadmiernej zwłoki (art. 281 KPC *in fine*);~~

s. 807

Sąd rozpoznający sprawę, który wydał postanowienie dowodowe:

- A. jest nim związany i nie może go zmienić,
- B. może je zmienić, ale konieczna jest zgoda stron w tym przedmiocie,
- C. nie jest nim związany i może je stosownie do okoliczności uchylić lub zmienić- **nawet na posiedzeniu niejawnym.**

Odp. C; art. 240 § 1 KPC

s. 808

Fakty powszechnie znane oraz fakty znane sądowi urzędowo ~~oraz takie, o których informacja jest powszechnie dostępna:~~

- A. nie wymagają dowodu,
- B. również wymagają dowodu,
- C. wymagają dowodu o tyle, o ile strona uprawdopodobni, że dowód ten jest niezbędny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odp. A; art. 228 § 1 i 2 KPC

s. 809

Oznaczenie faktów, które mają być stwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków i ustalenie tych świadków należy do:

- A. sądu,
- B. strony powołującej się na dowód ze świadków,
- C. sądu, jednak w uzasadnionych przypadkach sąd może żądać od strony powołującej się na dowód ze świadków również wskazania faktów, które ich zeznaniami mają być potwierdzone.

Odp. B; art. 258 KPC

s. 810

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, sąd:

- A. nie jest związany swym postanowieniem dowodowym i może je stosownie do okoliczności uchylić lub zmienić nawet na posiedzeniu niejawnym,
- B. jest związany swym postanowieniem dowodowym i nie może go uchylić ani zmienić,
- C. jest związany swym postanowieniem dowodowym, lecz może je uchylić lub zmienić tylko na rozprawie, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę.

Odp. A; art. 240 § 1 KPC

s. 813–814

Ogłoszenie wyroku

~~Ogłoszenie wyroku powinno nastąpić **na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę.** Postanowieniem ogłoszonym **niezwłocznie** po zamknięciu rozprawy sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na oznaczony termin przypadający **nie później, niż miesiąc po zamknięciu rozprawy.** W przypadku przekroczenia tego terminu sąd otwiera rozprawę na nowo.~~

~~Ogłoszenie wyroku następuje **na posiedzeniu jawnym**; może go dokonać sam przewodniczący lub sędzia sprawozdawca. **Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia.**~~

~~Ogłoszenia wyroku dokonuje się przez **odczytanie sentencji** (ogłoszenie sentencji). Po ogłoszeniu sentencji przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie **zasadnicze powody rozstrzygnięcia albo wygłasza uzasadnienie**, może jednak tego zaniechać, jeżeli sprawa była rozpoznawana przy drzwiach zamkniętych.~~

~~Jeżeli na posiedzenie wyznaczone w celu ogłoszenia wyroku nikt się nie stawił, włączając publiczność, przewodniczący lub sędzia sprawozdawca może zarządzić **odstąpienie od odczytania sentencji i od podania powodów rozstrzygnięcia.** W takim przypadku wyrok uważa się za ogłoszony z chwilą zakończenia posiedzenia. Sentencję należy jednak odczytać,~~

~~jeżeli wygłaszane będzie uzasadnienie wyroku (art. 326 KPC).~~ Ogłoszenie wyroku następuje **na posiedzeniu jawnym przez odczytanie (ogłoszenie) sentencji wyroku**. Nieobecność stron **nie wstrzymuje ogłoszenia**. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać sam przewodniczący lub sędzia sprawozdawca. Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym **doręcza się** stronom wraz z pouczeniem o przysługujących **środkach odwoławczych**, w szczególności o tym, że wniesienie apelacji od tego wyroku następuje na zasadach ogólnych określonych w przepisach KPC.

Ogłoszenie powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę, jednak w sprawie zawilej sąd może **odroczyć ogłoszenie** wyroku tylko jeden raz na czas do **2 tygodni**.

Po ogłoszeniu sentencji wyroku przewodniczący lub sędzia sprawozdawca podaje ustnie zasadnicze **powody rozstrzygnięcia** albo wygłasza uzasadnienie. Może tego **zaniechać**, jeżeli sprawa była rozpoznawana **przy drzwiach zamkniętych**.

s. 814

Uzasadnienie wyroku

Uzasadnienie wyroku powinno zawierać:

- 1) ~~wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;~~
- 2) ~~wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.~~

Uzasadnienie wyroku sporządza się w sposób ~~zwięzły (art. 327¹ KPC).~~

Uzasadnienie wyroku sporządza się **pisemnie na wniosek strony** o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie **tygodniowym** od dnia ogłoszenia sentencji, a w przypadkach, o których mowa w art. 327 § 2 KPC (tj. strona działająca bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego) i art. 331 § 1¹ KPC (tj. strona działającej bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej RP) – od dnia doręczenia sentencji. Wniosek spóźniony sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym. Sąd sporządza uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy wyrok został zaskarżony w ustawowym

terminie oraz gdy wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, chyba że uzasadnienie zostało wygłoszone.

Sąd sporządza uzasadnienie wyroku również wówczas, gdy:

- 1) wyrok został **zaskarżony** w ustawowym terminie oraz
- 2) wniesiono **skargę o stwierdzenie niezgodności** z prawem prawomocnego orzeczenia, chyba że uzasadnienie zostało wygłoszone.

Jeżeli przebieg posiedzenia jest utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk, uzasadnienie może być wygłoszone po ogłoszeniu sentencji wyroku i utrwalone za pomocą tego urządzenia, o czym przewodniczący uprzedza przed wygłoszeniem uzasadnienia. W razie wygłoszenia uzasadnienia na posiedzeniu nie podaje się odrębnie zasadniczych powodów rozstrzygnięcia.

Uzasadnienie wyroku powinno zawierać **wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia**, a mianowicie:

- 1) ustalenie **faktów**, które sąd **uznał za udowodnione**,
- 2) ustalenie **dowodów**, na których się oparł,
- 3) ustalenie **przyczyn**, dla których innym dowodom **odmówił wiarygodności i mocy dowodowej** oraz
- 4) wyjaśnienie **podstawy prawnej** wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Pouczenie stron

Stronie działającej bez **adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej RP**, obecnej przy ogłoszeniu wyroku, przewodniczący udzieli **wskazówek co do sposobu i terminów wniesienia środka zaskarżenia**.

Jeżeli zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych jest **obowiązkowe**, należy pouczyć stronę o:

- 1) treści przepisów o obowiązkowym zastępstwie oraz
- 2) skutkach niezastosowania się do tych przepisów.

Stronie działającej bez **adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego**, która na skutek pozbawienia wolności była **nieobecna przy ogłoszeniu** wyroku, sąd z urzędu w ciągu **tygodnia** od dnia ogłoszenia wyroku doręcza **odpis jego sentencji z pouczeniem** o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

Termin do sporządzenia uzasadnienia

Pisemne uzasadnienie wyroku albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się w **terminie dwutygodniowym** od dnia zgłoszenia **wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem**, a gdy wniosek taki nie był zgłoszony – **od dnia zaskarżenia wyroku lub wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem** prawomocnego orzeczenia. W sprawie zawilej, w razie niemożności sporządzenia pisemnego uzasadnienia w terminie, prezes sądu może **przedłużyć ten termin na czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni** (art. 329 KPC).

~~Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie **tygodnia od dnia ogłoszenia sentencji**. W przypadkach gdy wyrok doręcza się z urzędu, termin ten liczy się **od dnia doręczenia wyroku**.~~

~~We wniosku należy wskazać, czy pisemne uzasadnienie ma dotyczyć całości wyroku, czy jego części, w szczególności poszczególnych objętych nim rozstrzygnięć.~~

~~Sąd odrzuca wniosek niedopuszczalny, spóźniony, nie opłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto mimo wezwania.~~

~~**Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w zakresie wynikającym z wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.**~~

~~Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się w terminie 2 tygodni od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami — od dnia usunięcia tych braków.~~

~~§ 3. W przypadkach, gdy pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się z urzędu, termin ten biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.~~

~~§ 4. W przypadku niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony.~~

s. 814

Podpisanie uzasadnienia

W sprawach rozstrzyganych w składzie **3 sędziów zawodowych** uzasadnienie wyroku podpisują **sędziowie, którzy brali udział w jego wydaniu**. Jeżeli którykolwiek z sędziów nie może podpisać uzasadnienia, przewodniczący lub najstarszy służbą sędzia zaznacza na **wyroku uzasadnieniu** przyczynę braku podpisu (art. 330 § 1 KPC).

s. 814–815

Moc wiążąca wyroku

Sąd jest **związany** wydanym wyrokiem **od chwili jego ogłoszenia**. **Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd od chwili podpisania sentencji**. ~~Jednakże w przypadku cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku albo przed przedstawieniem aktu z apelacją sądowi II instancji, z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez tego zrzeczenia, sąd I instancji postanowieniem uchyli swój wyrok i umorzy postępowanie, jeżeli uzna cofnięcie za dopuszczalne.~~ **Jednak w razie cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku i przed jego zaskarżeniem z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez takiego zrzeczenia się, sąd I instancji **uchyla** swój wyrok i postępowanie w sprawie **umarza**, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne. Postanowienie sądu w tym przedmiocie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.**

s. 815

Sprostowanie wyroku

Sąd może **z urzędu sprostować** w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki.

Sprostowanie sąd może postanowić na posiedzeniu niejawnym.

s. 815

Uzupełnienie wyroku

Strona może w ciągu **2 tygodni od ogłoszenia wyroku**, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu – **od jego doręczenia**, zgłosić **wniosek o uzupełnienie wyroku**, jeżeli sąd:

- 1) nie orzekł o całości żądania,
- 2) nie orzekł o natychmiastowej wykonalności albo
- 3) nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu.

Wniosek o uzupełnienie wyroku co do zwrotu kosztów lub natychmiastowej wykonalności sąd może rozpoznać na posiedzeniu niejawnym.

Orzeczenie uzupełniające wyrok zapada **w postaci wyroku**, chyba że uzupełnienie dotyczy wyłącznie kosztów lub natychmiastowej wykonalności.

s. 817

Przesłanki wydania wyroku zaocznego

~~Sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany w przepisany terminie **nie wniósł odpowiedzi na pozew.**~~

~~W tym przypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o faktach zawarte w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed posiedzeniem, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.~~

Sąd wyda wyrok zaoczny:

- 1) jeżeli pozwany **nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę** albo
- 2) **mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie.** ~~jeżeli mimo niewniesienia odpowiedzi na pozew skierowano sprawę do rozpoznania na rozprawie, a pozwany nie stawiał się na tę rozprawę.~~

~~Wyrok wydany w nieobecności pozwanego nie będzie zaoczny, jeżeli pozwany żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności lub składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie.~~

s. 818

~~Wyrok zaoczny doręcza się z urzędu obu stronom. Stronie niereprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub radcę Prokuratury Generalnej RP doręcza się go z pouczeniem o przysługujących jej środkach zaskarżenia, a pozwanemu także z pouczeniem o obowiązku przedstawienia w sprzeciwie wszystkich twierdzeń i dowodów oraz o skutku niedopełnienia tego obowiązku w postaci możliwości pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów.~~

~~Jeżeli wyrok, w myśl artykułu poprzedzającego, nie podlegał uzasadnieniu, termin do wniesienia przez powoda apelacji biegnie od jego doręczenia. Wyroki zaoczne doręcza się z urzędu obu stronom z pouczeniem o przysługujących im środkach zaskarżenia. Pozwanego poucza się także o tym, że sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.~~

s. 818

Zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności

wyroкови zaocznemu, jeżeli wyrok ten został wydany z **naruszeniem przepisów** o dopuszczalności jego wydania albo jeżeli pozwany uprawdopodobni, że jego **niestawiennictwo** było **niezawinione**, a przedstawione w sprzeciwie okoliczności wywołują wątpliwości co do zasadności wyroku zaocznego.

Zawieszając wykonalność wyroku, sąd może zarządzić **środki zabezpieczenia**.

Wniosek o zawieszenie natychmiastowej wykonalności sąd może rozstrzygnąć na posiedzeniu niejawnym.

s. 819

Sprostowanie wyroku

Sąd może **z urzędu sprostować** w wyroku:

- 1) niedokładności,
- 2) błędy pisarskie albo rachunkowe lub
- 3) inne oczywiste omyłki (art. 350 § 1 KPC).

Sprostowanie wyroku **nie może doprowadzić do zmiany rozstrzygnięcia**. Zasada ta odnosi się zarówno do zmiany pod względem podmiotowym, jak i pod względem przedmiotowym.

Sprostowanie wyroku **może nastąpić w każdym czasie**, ponieważ kodeks nie zawiera przepisu określającego jakikolwiek termin do dokonania sprostowania. Może ono nastąpić z urzędu lub na wniosek strony albo innych uczestników procesu (np. prokuratora).

Sąd orzeka o sprostowaniu wyroku **postanowieniem**, które może zapaść **na posiedzeniu niejawnym** (art. 350 § 2 KPC).

s. 820

Uzupełnienie wyroku

(...)

Wniosek o dokonanie uzupełnienia wyroku powinien odpowiadać ogólnym warunkom dla pisma procesowego (art. 126 KPC), a ponadto zawierać żądanie uzupełnienia wyroku i określać zakres oraz przedmiot tego uzupełnienia.

Tylko wniosek **o uzupełnienie wyroku co do zwrotu kosztów lub natychmiastowej wykonalności** może zostać przez sąd rozpoznany **na posiedzeniu niejawnym** (art. 351 § 2 KPC) **w formie postanowienia**. W pozostałych kwestiach w postępowaniu o uzupełnienie wyroku **wyznaczenie rozprawy jest obligatoryjne**.

s. 820

Wykładnia wyroku

Sąd, który wydał wyrok, **rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści** (art. 352 KPC). Wykładni podlega **sentencja wyroku**, a nie jego uzasadnienie.

Niedopuszczalne jest w trybie art. 352 KPC dokonywanie **wykładni ugody zawartej przez strony przed sądem**. Wniosek taki, jako nieprzewidziany w Kodeksie, podlega **odrzuconiu**.

Sąd dokonuje wykładni wyroku **w formie postanowienia, które może wydać na posiedzeniu niejawnym** (art. 352 KPC *in fine*).

Wniosek o wykładnię wyroku **nie ma wpływu na bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia** (art. 353 KPC).

s. 821

Umorzenie postępowania

Sąd wydaje **postanowienie o umorzeniu postępowania**, jeżeli:

- 1) ~~powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew;~~
- 2) ~~strony zawarły ugodę;~~
- 3) ~~została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem lub~~ **lub**
- 42) wydanie wyroku stało się z innych przyczyn **zbędne lub niedopuszczalne**.

Postanowienie o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew w piśmie procesowym albo gdy strony zawarły przed mediatorem ugodę, którą zatwierdził sąd.

s. 821

Postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy **podlegają one zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony** zgłoszone w **terminie tygodniowym** od dnia ogłoszenia postanowienia. Postanowienia te doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem (art. 357 § 1 KPC).

Postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym **sąd doręcza z urzędu obu stronom**, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, postanowienie należy doręczyć **z uzasadnieniem**. Doręczając postanowienie, należy pouczyć stronę występującą w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej RP o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia.

~~Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd doręcza z urzędu obu stronom, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Doręczając postanowienie należy pouczyć stronę występującą w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej RP o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia, a jeżeli jest niezaskarżalne – że środek zaskarżenia nie przysługuje. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia tylko wtedy, gdy podlega ono zaskarżeniu, i tylko na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która zażądała sporządzenia uzasadnienia i doręczenia postanowienia z uzasadnieniem~~

Uzasadnienie należy sporządzić **w ciągu tygodnia** od dnia, w którym zażądano jego doręczenia, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami – od dnia usunięcia tych braków. **wydania postanowienia na posiedzeniu niejawnym. Jeżeli postanowienie wydano na posiedzeniu jawnym, termin tygodniowy liczy się od dnia, w którym zażądano jego doręczenia, a gdy żądania takiego nie było – od dnia wniesienia zażalenia.**

Postanowień, które odnoszą się wyłącznie do innych osób (świadka, biegłego, osoby trzeciej) **nie doręcza się stronom**. Osobom, których te postanowienia dotyczą, doręcza się je tylko wówczas, gdy nie były one obecne na posiedzeniu, na którym postanowienia te zostały wydane.

~~Wydając postanowienie, nawet niepodlegające zaskarżeniu, sąd może bez wniosku strony sporządzić skrócone uzasadnienie, jeżeli mając na względzie okoliczności sprawy uzna, że pozwoli to na usprawnienie postępowania. Nie wyłącza to możliwości sporządzenia uzasadnienia na zasadach ogólnych.~~

~~Przy wydaniu postanowienia podlegającego zaskarżeniu sąd może, według swej oceny opartej na rozważaniu wszystkich okoliczności sprawy, postanowić o odstąpieniu od jego uzasadnienia, jeżeli w całości uwzględni zawarty w piśmie procesowym wniosek strony i podzieli argumenty strony przytoczone na jego poparcie. W postanowieniu należy powołać to pismo.~~

s. 822

Stwierdzenie prawomocności

Prawomocność orzeczenia stwierdza na wniosek strony **sąd I instancji na posiedzeniu niejawnym**, a dopóki akta sprawy znajdują się w sądzie II instancji – ten sąd. Postanowienia w sprawie, o której mowa powyżej, może wydać także referendarz sądowy. **Stwierdzenia dokonuje sąd jednoosobowo.**

s. 823

Od wyroku zaocznego w sprawie cywilnej oddalającego powództwo powodowi przysługuje:

- A. sprzeciw,
- B. apelacja,
- C. zarzuty.

Odp. B; art. 342 KPC

Od wyroku zaocznego powodowi przysługuje:

- A. sprzeciw,
- B. skarga,
- C. apelacja.

Odp. C; art. 342 i 367 KPC

s. 824

Jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, ~~wynagrodzenie~~—o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle

udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe:

- A. może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy,
- B. sąd nie wydaje wyroku,
- C. może w wyroku zasądzić sumę określoną w stosownym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości.

Odp. A; art. 322 KPC

~~Pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem zgłoszony w terminie~~ **Uzasadnienie wyroku sporządza się pisemnie:**

- A. **na żądanie strony** 3 dni od dnia ogłoszenia sentencji,
- B. **5 dni z urzędu** od dnia ogłoszenia sentencji,
- C. **tygodnia od dnia ogłoszenia sentencji na wniosek strony o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, zgłoszony w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji. W przypadku zaś, gdy strona działała bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, która na skutek pozbawienia wolności była nieobecna przy ogłoszeniu wyroku – od dnia doręczenia sentencji.**

Odp. C; art. 328 § 1 KPC

Sąd jest związany wydanym wyrokiem (oprócz tego wydanego na posiedzeniu niejawnym) od chwili:

- A. złożenie podpisów pod jego sentencją,
- B. jego ogłoszenia – zawsze,
- C. jego ogłoszenia. ~~Jednakże w przypadku cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku albo przed przedstawieniem akt z apelacją sądowi II instancji, z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez tego zrzeczenia, sąd I instancji postanowieniem uchyli swój wyrok i umorzy postępowanie, jeżeli uzna cofnięcie za dopuszczalne.~~ **Jednak w razie cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku i przed**

jego zaskarżeniem z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez takiego zrzeczenia się, sąd I instancji uchyli swój wyrok i postępowanie w sprawie umorzy, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne.

Odp. C; art. 332 § 1 i 2 KPC

s. 825

Jeżeli pozwany żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności albo składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie, wyrok wydany w jego nieobecności:

- A. będzie zaoczny,
- B. nie będzie zaoczny,
- C. będzie zaoczny, chyba że sąd w sentencji wyroku postanowi inaczej.

Odp. B; art. 340 KPC

s. 826

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, jeżeli w postępowaniu, w którym przebieg posiedzenia był utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk i uzasadnienie wyroku zostało wygłoszone po ogłoszeniu jego sentencji oraz utrwalone za pomocą tego urządzenia, a strona wniosła o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia wyroku sporządza się w terminie:

- A. dwutygodniowym od dnia ogłoszenia wyroku i wygłoszenia uzasadnienia,
- B. dwutygodniowym od dnia zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem,
- C. miesięcznym od dnia zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Odp. B; art. 329 w zw. z art. 328 § 1¹ KPC

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, w **razie przypadku** cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku ~~albo przed przedstawieniem akt z apelacją sądowi II instancji~~ **i przed jego zaskarżeniem** z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, ~~a za zgodą pozwanego również bez tego zrzeczenia,~~ sąd I instancji:

- A. przekaże sprawę do sądu drugiej instancji, który uchyli wyrok i postępowanie w sprawie umorzy, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne,
- B. uchyli swój wyrok i postępowanie w sprawie umorzy, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne,
- C. uchyli swój wyrok i pozew odrzuci, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne.

Odp. B; art. 332 § 2 KPC

s. 828

Dopuszczalność

Od każdego wyroku sądu I instancji można wnieść apelację do sądu II instancji (art. 367 § 1 KPC). Apelacja przysługuje zatem od wszystkich wyroków sądu I instancji, co oznacza, iż można ją wnieść również od wyroku wstępnego, częściowego, końcowego, łącznego i uzupełniającego.

Natomiast od **wyroku zaocznego** apelacja przysługuje wyłącznie powodowi, pozwany bowiem może wnieść jedynie sprzeciw od takiego wyroku (art. 344 § 1 KPC). Od postanowienia rozstrzygającego o kosztach procesu zawartego w wyroku nie przysługuje apelacja, a jedynie zażalenie (art. 394 § 1 pkt 9 KPC).

W celu wniesienia apelacji strona powinna żądać sporządzenia uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku, a w wypadku, o którym mowa w art. 327 § 2 KPC, od dnia doręczenia sentencji wyroku (art. 328 § 1 KPC).

Termin

Apelację wnosi się do sądu II instancji, w terminie **dwutygodniowym** od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem, do sądu, który wydał zaskarżony wyrok (art. 369 § 1 KPC).

Jednak dla strony, która nie zgłosiła wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji, **termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do zgłoszenia takiego wniosku** (art. 369 § 2 KPC). Termin, o którym mowa powyżej, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła apelację do sądu II instancji. W takim wypadku sąd ten ~~zawiadamia sąd I instancji o wniesieniu apelacji i żąda przedstawienia akt sprawy.~~ **niezwłocznie przesyła apelację do sądu, który wydał zaskarżony wyrok.**

Dla strony **działającej bez adwokata lub radcy prawnego**, która na skutek pozbawienia wolności była nieobecna przy ogłoszeniu wyroku, termin do złożenia wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku **biegnie od dnia, w którym doręczono jej odpis sentencji z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia** (art. 327 § 2 w zw. z art. 328 § 1 KPC).

Instancja apelacyjna

W sprawach **rozpoznawanych przez sąd rejonowy** instancją apelacyjną jest **sąd okręgowy**, natomiast w **sprawach rozpoznawanych przez sąd okręgowy jako sąd I instancji** – **sąd apelacyjny** (art. 367 § 2 KPC).

Rozpoznanie sprawy następuje w składzie 3 sędziów – zawodowych. ~~Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego, z wyjątkiem wydania wyroku.~~ Postanowienie o przyznaniu i cofnięciu zwolnienia od kosztów sądowych, o odmowie zwolnienia, o odrzuceniu wniosku o zwolnienie oraz o nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia kosztów i skazaniu na grzywnę, jak również postanowienie o ustanowieniu, cofnięciu ustanowienia, o odrzuceniu wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz o skazaniu na grzywnę i nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia ich wynagrodzenia **sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.**

~~Sąd może zlecić przeprowadzenie dowodu sędziemu wyznaczonemu także gdy przyczyni się to do przyspieszenia postępowania.~~

A. elementy przewidziane dla pisma procesowego – art. 126 KPC,

B. oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości czy w części:

– należy podać: sąd, który wydał zaskarżony wyrok, sygnaturę akt sprawy, w której ten wyrok zapadł, oraz datę wydania wyroku, zakres zaskarżenia (w całości czy części; jeżeli w części – to w jakiej),

C. zwięzłe przedstawienie zarzutów,

D. uzasadnienie zarzutów,

E. powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów, ~~oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem I instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później,~~

F. wniosek o zmianę lub uchylenie orzeczenia – z zaznaczeniem zakresu, w jakim skarżący żąda zmiany lub uchylenia orzeczenia,

G. oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia – w sprawach o roszczenia majątkowe:

– wartość przedmiotu może być:

- wyższa niż wartości przedmiotu sporu, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie,
- niższa od wartości przedmiotu sporu, gdy zaskarżana jest część orzeczenia,
- równa wartości przedmiotu sporu, jeżeli zaskarżane jest całe orzeczenie.

~~**H. w zarzutach co do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oznaczenie faktów ustalonych przez sąd I instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy lub istotne dla rozstrzygnięcia fakty nieustalone przez sąd I instancji.**~~

~~**I. powołując nowe fakty lub dowody uprawdopodobnienie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem I instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później.**~~

~~**J. powołując fakt stwierdzony dowodem utrwalonym za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oznaczenie części zapisu dotyczącej tego faktu.**~~

s. 834

Przedstawienie II instancji

Po doręczeniu apelacji stronie przeciwnej Sąd I instancji przedstawia niezwłocznie akta sprawy sądowi II instancji (art. 371 KPC).

Odpowiedź

Strona przeciwna może w terminie **dwutygodniowym**, licząc od dnia doręczenia apelacji, wnieść odpowiedź na apelację **wprost do sądu II instancji** (art. 372 KPC).

Postępowanie wstępne w sądzie II instancji

Odrzucenie

~~Sąd II instancji odrzuca apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie. Czynności w zakresie kontroli prawidłowości wniesionej apelacji może wykonywać referendarz sądowy.~~

-Sąd II instancji, po otrzymaniu akt sprawy **ponawia postępowanie wstępne**, przeprowadzone już przez sąd I instancji. Jeżeli dostrzeże **braki**, do których usunięcia strona nie była wezwana, **zażąda ich usunięcia** (art. 373 KPC).

Jeżeli apelacja ulegała **odrzuconiu przez sąd I instancji**, a także w razie **nieusunięcia braków w wyznaczonym terminie** – sąd II instancji **odrzuca** apelację na posiedzeniu niejawnym (art. 373 KPC).

Na postanowienie o odrzuceniu apelacji przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 KPC).

Posiedzenie niejawne

~~Sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania~~ **Sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym w razie cofnięcia pozwu, cofnięcia apelacji albo jeżeli zachodzi nieważność postępowania** (art. 374 KPC).

Wyznaczenie rozprawy

Jeżeli apelacja czyni zadość wymaganiom formalnym, sąd II instancji wyznacza rozprawę (art. 375 KPC), poza wypadkami wymienionymi w:

1) art. 367⁺ – w przypadku wniesienia apelacji od wyroku wydanego w trybie art. 191⁺ KPC,

~~2) art. 373 — gdy sąd II instancji odrzuca apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również apelację, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie,~~

~~3) art. 374 — gdy sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym.~~

Jednak sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli zachodzi nieważność postępowania.

s. 836

Skład sądu II instancji

Rozpoznanie sprawy następuje w składzie **3 sędziów zawodowych**. ~~Na posiedzeniu niejawnym sąd orzeka w składzie jednego sędziego, z wyjątkiem wydania wyroku.~~ **Postanowienia dotyczące postępowania dowodowego na posiedzeniu niejawnym wydaje sąd w składzie jednego sędziego.** ~~Sąd może zlecić przeprowadzenie dowodu sędziemu wyznaczonemu także gdy przyczyni się to do przyspieszenia postępowania.~~ **Postanowienie o przyznaniu i cofnięciu zwolnienia od kosztów sądowych, o odmowie zwolnienia, o odrzuceniu wniosku o zwolnienie oraz o nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia kosztów i skazaniu na grzywnę, jak również postanowienie o ustanowieniu, cofnięciu ustanowienia, o odrzuceniu wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz o skazaniu na grzywnę i nałożeniu na stronę obowiązku uiszczenia ich wynagrodzenia sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego.**

s. 838

Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie do ponownego rozpoznania

Uchylenie wyroku przez sąd II instancji może nastąpić **tylko w razie:**

- 1) **nierozpoznania przez sąd I instancji istoty sprawy albo**
- 2) **gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 KPC).**

W wypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sąd rozpatruje ją w tym samym składzie, chyba że nie jest to możliwe **w innym składzie** (art. 386 § 5 KPC). Ocena prawna **i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone** wyrażona w uzasadnieniu wyroku sądu II instancji **wiąże** zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd II instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Nie dotyczy to jednak wypadku gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego ~~lub po wydaniu wyroku sądu II instancji Sąd Najwyższy albo inny sąd II instancji wyraził odmienną ocenę prawną~~ (art. 386 § 6 KPC).

Termin do sporządzenia pisemnego uzasadnienia lub transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia jest termin **dwutygodniowy**, licząc od dnia ogłoszenia sentencji orzeczenia, a gdy ogłoszenia nie było – licząc od dnia wydania orzeczenia. Jeżeli apelację oddalono lub zmieniono zaskarżony wyrok, pisemne uzasadnienie albo transkrypcję wygłoszonego uzasadnienia sporządza się w terminie 2 tygodni od dnia zgłoszenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem (art. 387 § 2 KPC).

~~Uzasadnienie wyroku sądu II instancji powinno zawierać **wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia** oraz **wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa**. Wskazanie podstawy faktycznej może ograniczać się do stwierdzenia, że sąd II instancji przyjął za własne ustalenia sądu I instancji, chyba że sąd II instancji zmienił lub uzupełnił te ustalenia. Wyjaśnienie podstawy prawnej może ograniczać się do oceny zasadności poszczególnych zarzutów apelacyjnych. Jeżeli sąd II instancji przeprowadził postępowanie dowodowe lub odmiennie ocenił dowody przeprowadzone przed sądem I instancji, uzasadnienie powinno także zawierać ustalenie faktów, które sąd II instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Jeżeli sąd II instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu I instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku może zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.~~

Jednak **orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tylko tej stronie, która w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem** (art. 387 § 3 KPC). Jeżeli ogłoszenia nie było, orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się stronie z urzędu w terminie tygodniowym od dnia sporządzenia uzasadnienia (art. 387 § 3 KPC).

~~Sąd z urzędu doręcza wyrok stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, która na skutek pozbawienia wolności była nieobecna przy ogłoszeniu wyroku.~~
Stronie działającej bez adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, która na skutek pozbawienia wolności była nieobecna przy ogłoszeniu wyroku, sąd II instancji z urzędu w ciągu tygodnia od dnia ogłoszenia wyroku doręcza odpis jego sentencji z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 327 § 2 KPC).

s. 839

Wykonalność

~~Jeżeli na skutek wykonania orzeczenia stronie może być wyrządzona niepowetowana szkoda, sąd II instancji na wniosek strony może wstrzymać wykonanie swego orzeczenia do czasu ukończenia postępowania kasacyjnego. Jeżeli apelację oddalono, sąd II instancji może wstrzymać wykonanie także orzeczenia sądu I instancji.~~ **Wyrok sądu II instancji jest natychmiast wykonalny, jeżeli Kodeks nie stanowi inaczej** (art. 388 § 1 KPC), np. w art. 388 § 3 KPC-

Cechy wykonalności wyroku sądu II instancji nie należy wiązać z jego prawomocnością.

Uprawomocnienie się bowiem wyroków sądu II instancji następuje z chwilą:

- 1) wydania wyroku oddalającego apelację, odrzucającego pozew lub umarzającego postępowanie,
- 2) zmiany zaskarżonego wyroku.

Sąd II instancji w razie wniesienia skargi kasacyjnej, gdyby na skutek wykonania orzeczenia stronie mogła być wyrządzona niepowetowana szkoda, może:

- 1) wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia do czasu ukończenia postępowania kasacyjnego lub
- 2) uzależnić wykonanie tego orzeczenia – a w razie oddalenia apelacji także orzeczenia sądu I instancji – od złożenia przez powoda stosownego zabezpieczenia.

Postanowienie w tym przedmiocie może być wydane **na posiedzeniu niejawnym** (art. 388 § 1 KPC).

Czynności tych może dokonać sąd II instancji **na wniosek pozwanego**.

s. 840

Apelację w postępowaniu cywilnym wniesioną po upływie przepisanego terminu sąd:

- A. zwróci,
- B. odrzuci,
- C. pozostawi bez rozpoznania.

Odp. B; art. 370 KPC

Jeżeli apelacja uległa odrzuceniu przez sąd I instancji, a mimo to sąd ten przedstawił akta sprawy sądowi II instancji, sąd II instancji:

- A. rozpoznaje apelację,
- B. zwraca akta sprawy sądowi I instancji,
- C. odrzuca apelację.

Odp. C; art. 373 KPC

Strona przeciwna może wnieść odpowiedź na apelację wprost do sądu II instancji w ciągu:

- A. tygodnia od dnia doręczenia jej apelacji,
- B. 2 tygodni od dnia doręczenia jej apelacji,
- C. miesiąca od dnia doręczenia jej apelacji.

Odp. B; art. 372 KPC

s. 841

Rodzaje zażaleń

Wyróżnia się dwa rodzaje zażaleń, w zależności od tego, czy zażalenie przysługuje od orzeczeń wydanych w I instancji i wnoszone jest do sądu odwoławczego, czy od orzeczeń wydanych przez sąd II instancji i wnoszone jest do Sądu Najwyższego.

s. 842

Dopuszczalność zażalenia

~~Zażalenie do sądu II instancji przysługuje na postanowienia sądu I instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu I instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:~~

- ~~1) zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy;~~
- ~~2) zwrot pozwu;~~
- ~~3) odmowa odrzucenia pozwu;~~
- ~~4) przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie;~~
- ~~5) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszonych postępowania.~~

Zażalenie do sądu II instancji przysługuje **na postanowienia sądu I instancji** kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu I instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:

- 1) zwrot pozwu, odmowa odrzucenia pozwu, przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie,
- 2) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie,
- 3) oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji,
- 4) rygor natychmiastowej wykonalności,
- 5) wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skargi o wznowienie postępowania,
- 6) stwierdzenie prawomocności orzeczenia,
- 7) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia,

- 8) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszzonego postępowania,
- 9) odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia,
- 10) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa,
- 11) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, wymiar opłaty, zwrot opłaty lub zaliczki, obciążenie kosztami sądowymi, jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy, koszty przyznane w nakazie zapłaty oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora i należności świadka,
- 12) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego,
- 13) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem,
- 14) odrzucenie zażalenia,
- 15) odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

~~Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu II instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu II lub I instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.~~

~~Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylecia przez sąd II instancji wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.~~

~~**Zażalenie do innego składu sądu I instancji** przysługuje na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest:~~

- ~~1) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;~~
- ~~2) oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji;~~
- ~~3) rygor natychmiastowej wykonalności;~~
- ~~4) wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skargi o wznowienie postępowania;~~
- ~~5) stwierdzenie prawomocności orzeczenia;~~

- ~~6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia;~~
- ~~7) odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia;~~
- ~~8) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa;~~
- ~~9) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, zwrot opłaty lub zaliczki, obciążenie kosztami sądowymi, jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy, koszty przyznane w nakazie zapłaty, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora i należności świadka;~~
- ~~10) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;~~
- ~~11) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem;~~
- ~~12) odrzucenie zażalenia;~~
- ~~13) odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.~~

Zażalenie do innego składu sądu II instancji przysługuje na postanowienia tego sądu, których przedmiotem jest:

- 1) odrzucenie apelacji;
- 2) odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego;
- 3) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;
- 4) zwrot kosztów procesu;
- 5) zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu;
- 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę;
- 7) zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka;
- 8) odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia

~~—z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu I instancji.~~

Niedopuszczalność zażalenia

~~Niedopuszczalne jest zażalenie wniesione jedynie dla zwłoki w postępowaniu.~~

~~Za wniesione jedynie dla zwłoki w postępowaniu uważa się:~~

- ~~1) drugie i dalsze zażalenie wniesione przez tę samą stronę na to samo postanowienie;~~
- ~~2) zażalenie na postanowienie wydane w wyniku czynności wywołanych wniesieniem przez tę samą stronę wcześniejszego zażalenia~~

~~—chyba że okoliczności sprawy wykluczają tę ocenę.~~

s. 843

~~Termin do wniesienia zażalenia wynosi **tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem**. Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu — od jego doręczenia.~~

Termin do wniesienia zażalenia jest **tygodniowy** i liczy się **od doręczenia postanowienia**. W przypadku gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie – termin tygodniowy liczy się **od ogłoszenia postanowienia**.

Treść i forma zażalenia

Zażalenie powinno:

- 1) czynić zadość **wymaganiom przepisany dla pisma procesowego** oraz
- 2) zawierać **wskazanie zaskarżonego postanowienia** i wnioski o jego zmianę lub uchylenie,
- 3) zawierać **zwięzłe uzasadnienie** zażalenia ze wskazaniem w miarę potrzeby nowych faktów i dowodów.

Dopuszczalność zażalenia do Sądu Najwyższego

Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na **postanowienie sądu II instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienia sądu II lub I instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia**. Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylecia przez sąd II instancji wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zażalenie do składu równorzędnego

Do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395 i 397 § 1, art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁰, 398¹⁴, 398¹⁵ § 1 zd. 1, art. 398¹⁶, 398¹⁷, 398²¹ KPC.

Na postanowienia sądu II instancji, których przedmiotem są oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego, zwrot kosztów procesu, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka, odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia, przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu, z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu I instancji.

s. 843

Działania sądu I instancji

~~W przypadku wniesienia zażalenia sąd I instancji **niezwłocznie przedstawia je wraz z aktami sądowi właściwemu do jego rozpoznania**. Strona przeciwna może wnieść odpowiedź na zażalenie w terminie **tygodnia** od doręczenia zażalenia, a w przypadkach gdy ustawa przewiduje doręczenie zaskarżonego postanowienia tylko jednej ze stron oraz w przypadkach wskazanych w art. 394^{1a} § 1 pkt 6 KPC (skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia) od wniesienia zażalenia.~~

~~Jeżeli zażalenie zarzuca nieważność postępowania lub jest oczywiście uzasadnione, sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może na posiedzeniu niejawnym, nie przysyłając akt sądowi drugiej instancji, uchylić zaskarżone postanowienie i w miarę potrzeby sprawę rozpoznać na nowo. Od ponownie wydanego postanowienia przysługują środki odwoławcze na zasadach ogólnych (art. 395 KPC).~~

Akta sprawy wraz z zażaleniem sąd I instancji **przedstawia sądowi II instancji:**

- 1) **po doręczeniu** zażalenia stronie przeciwnej,
- 2) w przypadkach wskazanych w art. 394 § 1 pkt 5 KPC oraz gdy ustawa przewiduje doręczenie zaskarżonego postanowienia tylko jednej ze stron – niezwłocznie po złożeniu zażalenia **bez doręczenia** go stronie przeciwnej.

Odpowiedź na zażalenie może być wniesiona **wprost do sądu II instancji** w terminie **tygodniowym** od doręczenia zażalenia.

Jeżeli zażalenie:

- 1) zarzuca **nieważność postępowania** lub
- 2) jest **oczywiście uzasadnione**,

sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może na posiedzeniu niejawnym, nie przysyłając akt sądowi II instancji, **uchylić** zaskarżone postanowienie i w miarę potrzeby **sprawę rozpoznać na nowo**.

Od ponownie wydanego postanowienia przysługują **środki odwoławcze na zasadach ogólnych**.

s. 843

Wstrzymanie wykonania

Sąd I instancji może wstrzymać wykonanie zaskarżonego postanowienia **do czasu rozstrzygnięcia zażalenia**.

Postanowienie takie może zapaść na posiedzeniu niejawnym (art. 396 KPC).

Rozpoznanie zażalenia, skład sądu

~~Sąd II instancji rozpoznaje zażalenie **na posiedzeniu niejawnym w składzie 3 sędziów**. W sprawach, w których zażalenie oddalono lub zmieniono zaskarżone postanowienie, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem.~~

W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia sąd II instancji **uzasadnia** z urzędu postanowienie kończące to postępowanie.

Do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio **przepisy o postępowaniu apelacyjnym**.

Rozpoznanie zażalenia na postanowienie w przedmiocie:

- 1) odmowy zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcia takiego zwolnienia,
- 2) odrzucenia wniosku o zwolnienie,
- 3) nałożenia na stronę obowiązku uiszczenia kosztów i skazania na grzywnę,
- 4) odmowy ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołania,
- 5) nałożenia na stronę obowiązku uiszczenia wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego dla niej ustanowionego i skazania na grzywnę

następuje w składzie **jednego sędziego**.

Od postanowienia sądu II instancji uchylającego wyrok sądu I instancji i umarzającego postępowanie w sprawie o naruszenie posiadania stronom:

- A. przysługuje zażalenie,
- B. przysługuje skarga kasacyjna,
- C. nie przysługuje żaden środek odwoławczy.

Odp. C; art. 394¹ § 1 i 2 w zw. z art. 398² § 2 pkt 1 KPC

Sąd II instancji rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia sąd II instancji uzasadnia postanowienie kończące to postępowanie w składzie:

- A. ~~z urzędu jednego sędziego,~~
- B. ~~na wniosek strony 3 sędziów,~~
- C. ~~na zgodny wniosek stron 5 sędziów.~~

Odp. AB; art. 397 § 1 i 1¹ KPC

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego zażalenie do sądu II instancji przysługuje na postanowienie sądu I instancji, którego przedmiotem jest:

- A. dopuszczenie interwenienta ubocznego do udziału w sprawie,
- B. odrzucenie ponownego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, opartego na poprzednio podniesionych okolicznościach,
- C. ~~odmowa odrzucenia pozwu~~ **odwołanie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.**

Odp. C; art. 394 § 1 pkt 2-3 KPC

Zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego na postanowienie sądu II instancji w przedmiocie zwrotu kosztów procesu, które nie zostało wydane w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu I instancji:

- A. nie przysługuje zażalenie,
- B. przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego,
- C. przysługuje zażalenie do innego składu tego sądu.

Odp. C; art. 394² § 1 KPC

s. 851

PYTANIE: ~~Skargę na orzeczenie referendarza sądowego wnosi się do sądu, w którym referendarz sądowy wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie~~ **Na postanowienie referendarza sądowego co do nadania klauzuli wykonalności wierzycielowi:**

- A. ~~7 dni od dnia jego doręczenia, a jeżeli zażądano uzasadnienia tego orzeczenia—od dnia jego doręczenia z uzasadnieniem~~ **przysługuje zażalenie,**
- B. ~~tygodnia od dnia jego doręczenia, a jeżeli zażądano uzasadnienia tego orzeczenia—od dnia jego doręczenia z uzasadnieniem~~ **przysługuje skarga do sądu, w którym wydano to postanowienie,**
- C. ~~2 tygodni od dnia jego doręczenia, a jeżeli zażądano uzasadnienia tego orzeczenia—od dnia jego doręczenia z uzasadnieniem~~ **nie przysługuje żaden środek odwoławczy.**

Odp. B; art. 398²² § 1 § 3 KPC

s. 851

SKARGA NA ORZECZENIE REFERENDARZA SĄDOWEGO

Orzeczenia, na które przysługuje skarga

~~Na orzeczenie referendarza sądowego służy skarga w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłoby zażalenie.~~

~~Do postępowania ze skargą stosuje się odpowiednio przepisy o zażaleniu, uwzględnieniem przepisów o skardze.~~ **Na orzeczenie referendarza sądowego przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.**

Dotyczy to orzeczeń:

- 1) co do istoty sprawy,
- 2) kończących postępowanie,
- 3) orzeczeń, o których mowa w art. 394 § 1 pkt 1, 2, 4², 5–9 KPC.

Sąd właściwy

Skargę wnosi się do sądu, w którym referendarz sądowy wydał zaskarżone orzeczenie. **Skargę rozpoznaje sąd, w którym wydano zaskarżone orzeczenie.**

Skutki wniesienia skargi

W razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego **traci moc.**

Sąd rozpoznaje sprawę jako sąd I instancji, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli zaskarżenie postanowienia albo zarządzenia do sądu wyższego rzędu nie jest możliwe ze względu na brak takiego sądu, środek zaskarżenia rozpoznaje ten sam sąd w innym składzie.

Termin wniesienia skargi

Skargę wnosi się do sądu ~~w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia, a jeżeli zażądano uzasadnienia tego orzeczenia — od dnia jego doręczenia z uzasadnieniem.~~ **w terminie tygodniowym od dnia doręczenia stronie postanowienia referendarza sądowego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.**

Odrzucenie skargi

Jeżeli referendarz sądowy uzna, że skarga podlega odrzuceniu przedstawia sprawę sądowi. W przypadku uznania, że brak podstaw do odrzucenia skargi, sąd może od razu rozpoznać sprawę, o ile stan sprawy na to pozwala. **Sąd odrzuca skargę:**

- 1) wniesioną po upływie terminu,
- 2) nieopłaconą,
- 3) niedopuszczalną z innych przyczyn,
- 4) jak również skargę, której braków nie uzupełniono w terminie.

Wstrzymanie wykonalności postanowienia

~~Wniesienie skargi na postanowienie referendarza w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu oraz na postanowienie o odmowie ustanowienia adwokata lub rady prawnego~~

~~nie powoduje utraty mocy tego postanowienia, ale wstrzymuje jego wykonalność.~~
Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie kosztów sądowych lub kosztów procesu oraz na postanowienie o odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego wstrzymuje wykonalność tego postanowienia.

Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego, jako sąd II instancji, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu.

Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd II instancji. Po rozpoznaniu skargi sąd utrzymuje w mocy lub zmienia zaskarżone postanowienie, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu.

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

Wniesienie skargi na postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie kosztów procesu:

- A. wstrzymuje wykonalność tego postanowienia z mocy prawa,
- B. nie ma wpływu na wykonalność tego postanowienia,
- C. wstrzymuje wykonalność tylko wówczas, jeżeli strona skarżąca o to wniosła.

Odp. A; art. 398²³ § 2-1-KPC

s. 855

Badanie wstępne

Po wniesieniu skargi sąd bada **na posiedzeniu niejawnym**, czy skarga jest wniesiona w terminie, czy jest dopuszczalna i czy opiera się na ustawowej podstawie wznowienia. Jeżeli stwierdzi brak jednego z tych wymagań – sąd **odrzuci skargę** (art. 410 § 1 KPC).

s. 856

Wstrzymanie wykonania wyroku

Wniesienie skargi o wznowienie **nie tamuje wykonania zaskarżonego wyroku**. W razie uprawdopodobnienia, że skarżącemu grozi niepowetowana szkoda, sąd może na wniosek

strony wstrzymać wykonanie wyroku, chyba że strona przeciwna złoży odpowiednie zabezpieczenie. **Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym** (art. 414 KPC).

s. 860

Braki formalne

Sąd ten przeprowadza **postępowanie wstępne**, badając, czy skarga spełnia wymagania formalne. W wypadku **braków formalnych** skargi:

- 1) określonych w art. 424⁵ § 2 KPC – przewodniczący **wzywa o poprawienie lub uzupełnienie skargi**,
- 2) określonych w art. 424⁵ § 1 KPC – sąd odrzuca skargę bez wzywania do jej uzupełnienia (art. 424⁶ § 2 i art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 424¹² KPC).

~~Sąd odrzuca~~ Skargę **niezapłaconą, skargę** wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 KPC, ~~spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również~~ **oraz** skargę, której braków strona nie usunęła w terminie, **sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym** (art. 424⁶ § 3 KPC).

~~Jeżeli nie sporządzono pisemnego uzasadnienia wyroku ani transkrypcji wygłoszonego uzasadnienia, od którego wniesiono skargę, sporządza się je w terminie 2 tygodni od dnia wniesienia skargi, a jeżeli była dotknięta brakami – od dnia usunięcia tych braków. Uzasadnienie można ograniczyć do zakresu, którego dotyczy skarga.~~

s. 868

W **razie** przypadku śmierci pozwanego małżonka, a jeżeli pozwanymi byli oboje małżonkowie, w **razie** przypadku śmierci jednego z nich, ~~sąd orzekający ustanowi kuratora, który wstępuje w miejsce zmarłego małżonka, po czym podejmie zawieszzone postępowanie~~ **postępowanie podejmuje się po ustanowieniu przez sąd orzekający na posiedzeniu niejawnym kuratora, który wstępuje na miejsce zmarłego małżonka** (art. 450 § 3 KPC).

Właściwość sądu

Powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone:

- 1) przed sąd właściwości **ogólnej pozwanego**, bądź
- 2) przed sąd, w którego okręgu **praca jest, była lub miała być wykonywana**, bądź
- 3) **przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy** (art. 461 § 1 KPC).

~~W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania albo siedzibę strona odwołująca się od decyzji wydanej przez organ rentowy lub od orzeczenia wydanego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, jak również występująca z żądaniem w pozostałych sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wymienionych w art. 476 § KPC. Jeżeli na tej podstawie nie można ustalić właściwego sądu, właściwy jest sąd, w którego obszarze właściwości ma siedzibę organ rentowy, a w sprawie, w której występuje wymieniony w art. 476 § 3 KPC organ inny, niż rentowy ten organ, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej (art. 461 § 2 KPC).~~

W sprawach z zakresu ubezpieczeń, w których wniesiono odwołanie od decyzji organu emerytalnego określonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wojskowego organu emerytalnego albo organu emerytalnego właściwego w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę ten organ (art. 461 § 2¹ KPC).

~~Sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania **innemu sądowi równorzędnemu**, rozpoznającemu sprawy z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, jeżeli przemawiają za tym względy celowości. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem sądu przekazującego~~ **Sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, rozpoznającemu sprawy z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, jeżeli przemawiają za tym względy celowości (art. 461 § 3 KPC).**

Odrzucenie pozwu

Odrzucenie pozwu **nie może nastąpić z powodu niedopuszczalności drogi sądowej**, gdy do rozpoznania sprawy właściwy jest inny organ. W tym wypadku sąd przekaze mu sprawę. ~~Jeżeli jednak organ ten uprzednio uznał się za niewłaściwy, sąd rozpozna~~ **sprawę** (art. 464 § 1 KPC).

s. 871

Wstępne badanie sprawy

Niezwłocznie po wniesieniu sprawy przewodniczący lub wyznaczony przez niego sędzia dokonuje jej wstępnego badania (art. 467 § 1 KPC).

~~Stronę wnoszącą pismo wszczynające postępowanie wzywa się do usunięcia jego braków tylko wówczas, gdy braki te uniemożliwiają nawet przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego, chociażby z udziałem tylko jednej strony. Posiedzenie przygotowawcze służy także usunięciu braków pisma wszczynającego postępowanie w zakresie niezbędnym do nadania sprawie prawidłowego biegu oraz, w razie potrzeby, ustaleniu przez sąd dowodów do przeprowadzenia z urzędu, a także wyjaśnieniu innych okoliczności istotnych dla prawidłowego i szybkiego rozpoznania sprawy (art. 467 § 3¹ i 3² KPC).~~

s. 872

Skarga kasacyjna

Skargę kasacyjną w sprawach z zakresu prawa pracy może wnieść jedynie adwokat lub radca prawny (art. 87¹ § 1 KPC).

~~Przepisów art. 466, 467, 470 i 471 KPC nie stosuje się do skargi kasacyjnej i do postępowania przed Sądem Najwyższym, wywołanego jej wniesieniem.~~ **W postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym nie mają zastosowania przepisy art. 466–468 i 470–471 (art. 475¹ KPC).**

s. 875

Wstrzymanie wykonania decyzji

W przypadku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa UOKiK, sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, na wniosek strony, która wniosła odwołanie, wstrzymać wykonanie decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy. **Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.**

s. 876

Powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone wyłącznie przed sąd:

- A. właściwości ogólnej pozwanego,
- B. właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana,
- C. właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, **bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.**

Odp. C; art. 461 § 1 KPC

s. 878

Pytanie: ~~Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydaje się~~ **Sąd rozpoznaje sprawę cywilną w postępowaniu nakazowym:**

- A. **na pisemny wniosek**- ~~na wniosek~~ powoda zgłoszony w pozwie,
- B. z urzędu,
- C. z urzędu, gdy zobowiązanie wynika z weksła lub czeku.

Odp. A; art. 484¹ § 2-KPC

s. 878

POSTĘPOWANIE NAKAZOWE

Przeprowadzenie postępowania nakazowego

Postępowanie nakazowe należy do właściwości sądów **rejonowych i okręgowych**.

~~Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydaje się~~ **Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nakazowym na pisemny wniosek** powoda zgłoszony w pozwie.

Rozpoznanie sprawy następuje na posiedzeniu niejawnym.

Nakaz zapłaty

~~Nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu~~ **Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:**

- 1) dokumentem urzędowym,
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem,
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu,
- 4) **zaakceptowanym przez dłużnika żądaniem zapłaty, zwróconym przez bank i niezapłaconym z powodu braku środków na rachunku bankowym.**

Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko **zobowiązanemu z weksła, czeku, warrantu lub rewersu** należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła, z czeku, z warrantu lub z rewersu.

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu **umowy, dowodu spełnienia świadczenia wzajemnego niepieniężnego** oraz **dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku**, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego lub odsetek w transakcjach handlowych określonych w ustawie z 8.3.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 403 ze zm.) lub kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeśli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.

Sąd może wydać nakaz zapłaty, jeżeli **bank dochodzi roszczenia** na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzonego pieczęcią banku oraz dowodu doręczenia dłużnikowi pisemnego wezwania do zapłaty.

Skutki nakazu, forma, doręczenie

Wydając nakaz zapłaty, sąd orzeka, że pozwany ma w ciągu **2 tygodni** od dnia doręczenia nakazu **zaspokoić roszczenie w całości** wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie zarzuty.

Nakaz zapłaty wydany na podstawie weksla, warrantu, rewersu lub czeku może być w formie skróconej umieszczony na ich odpisie.

Nakaz zapłaty doręcza się stronom, natomiast pozwanemu nakaz zapłaty doręcza się wraz z pozwem i załącznikami oraz pouczeniem o treści art. 493 § 1 zd. 3 KPC.

s. 879

Zarzuty

Od nakazu zapłaty pozwany może wnieść **zarzuty**.

piśmie zawierającym zarzuty pozwany powinien także **wymienić fakty, z których wywodzi swe żądania i dowody na potwierdzenie każdego z nich.**

W postępowaniu po wniesieniu zarzutów:

1) ~~nie stosuje się przepisów art. 194–196 ani art. 198 KPC;~~

2) **powództwo wzajemne jest niedopuszczalne;**

3) ~~nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych; jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy.~~

~~Jeżeli zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania, sąd z urzędu postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie rozstrzygnięcie. W innym przypadku sąd wydaje wyrok, którym w całości lub w części utrzymuje nakaz zapłaty w mocy~~

~~albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu (art. 493 KPC).~~ Pismo zawierające zarzuty wnosi się do **sądu, który wydał nakaz zapłaty**. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, oraz pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, a także wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Termin do wniesienia zarzutów wynosi 14 dni.

Jeżeli pozew wniesiono **na urzędowym formularzu**, wniesienie zarzutów wymaga również zachowania tej formy.

Do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, które mogą być podstawą nakazu.

Powództwo wzajemne jest niedopuszczalne.

Odrzucenie zarzutów

Sąd odrzuca zarzuty:

- 1) wniesione po upływie terminu,
- 2) nieopłacone lub
- 3) niedopuszczalne z innych przyczyn,
- 4) których braków pozwany nie usunął w terminie.

Nakaz zapłaty, przeciw któremu w całości lub w części nie wniesiono skutecznie zarzutów, ma skutki **prawomocnego wyroku**.

Wyznaczenie rozprawy

W razie prawidłowego wniesienia zarzutów przewodniczący **wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie ich powodowi**.

W toku postępowania nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych. Jednak w razie zmiany okoliczności powód może żądać zamiast

pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może ponadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy.

Orzekanie

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym **nakaz zapłaty**:

- 1) w całości lub w części **utrzymuje w mocy** albo
- 2) **uchyla** i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też
- 3) postanowieniem pozew **odrzuca** lub
- 4) postępowanie **umarza**.

W razie cofnięcia zarzutów sąd, jeżeli **nie uznaje cofnięcia** za **niedopuszczalne**, orzeka postanowieniem, że **nakaz pozostaje w mocy**.

~~W przypadku cofnięcia zarzutów sąd stwierdza postanowieniem, że nakaz zapłaty pozostaje w mocy.~~

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

Po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym pozwany może wnieść:

- A. sprzeciw w ciągu 7 dni,
- B. zarzuty w ciągu 14 dni,
- C. zarzuty w ciągu 21 dni.

Odp. B; art. 493 w zw. z art. 491 § 1 KPC

Termin do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, wynosi:

- A. 7 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty wraz z pozwem i załącznikami,
- B. 2 tygodnie od dnia doręczenia nakazu zapłaty wraz z pozwem i załącznikami,
- C. 21 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty wraz z pozwem i załącznikami.

Odp. B; art. 491 § 1 i 3 KPC

Wniesione po upływie terminu zarzuty od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym sąd:

- A. oddala,
- B. odrzuca,
- C. pozostawia bez rozpoznania.

Odp. B; art. 494 § 1 KPC

W razie prawidłowego wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w sprawie nie dotyczącej stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej:

- A. przewodniczący kieruje sprawę na posiedzenie niejawne celem merytorycznego rozstrzygnięcia,
- B. przewodniczący wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie ich powodowi,
- C. przewodniczący przekazuje sprawę do sądu wyższej instancji celem rozpoznania.

Odp. B; art. 495 § 1 KPC

Wydany w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty:

- A. stanowi tytuł zabezpieczenia z chwilą wydania, ale jest wykonalny dopiero po nadaniu mu klauzuli wykonalności,
- B. stanowi tytuł zabezpieczenia z chwilą wydania i jest wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności,
- C. nie stanowi tytułu zabezpieczenia.

Odp. B; art. 492 § 1 KPC

Jeżeli doręczenie nakazu zapłaty nie może nastąpić dlatego, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju, sąd:

- A. nie może uchylić nakazu zapłaty,
- B. może uchylić nakaz zapłaty na wniosek strony; w przypadku uchylenia nakazu zapłaty przewodniczący podejmuje odpowiednie czynności,
- C. z urzędu uchyła nakaz zapłaty, a przewodniczący podejmuje odpowiednie czynności.

Odp. C; art. 492¹ § 1 KPC

s. 880

Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, chyba że według treści pozwu Środkiem zaskarżenia od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym jest:

- A. ~~roszczenie jest oczywiście bezzasadne~~ **apelacja**,
- B. ~~twierdzenia co do faktów budzą wątpliwość~~ **przeciw**,
- C. **zarzuty** ~~obie odpowiedzi są prawidłowe.~~

Odp. **BC**; art. 502 § 1 i art. 503 499 KPC

s. 880

POSTĘPOWANIE UPOMINAWCZE

Przeprowadzenie postępowania upominawczego

Postępowanie upominawcze to postępowanie odrębne, które należy do **właściwości sądów rejonowych i okręgowych**. Sąd rozpoznaje sprawy na **posiedzeniu niejawnym**. Czynności w postępowaniu upominawczym może wykonywać referendarz sądowy.

Przesłanki wydania nakazu zapłaty

Sąd wydaje nakaz zapłaty, jeżeli powód dochodzi **roszczenia pieniężnego**, a w innych sprawach, jeżeli przepis szczególny tak stanowi. W razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty przewodniczący **wyznacza rozprawę**, chyba że sprawa może być rozpoznana na posiedzeniu niejawnym.

Wyłączenia wydania nakazu zapłaty

~~Sąd wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawach określonych w art. 479⁸⁹ § 1 KPC (powód dochodzi roszczenia pieniężnego albo świadczenia innych rzeczy zamiennych, a w innych przypadkach jeżeli przepis szczególny tak stanowi), chyba że według treści pozwu:~~ **Nakaz zapłaty nie może być wydany, jeżeli według treści pozwu:**

- 1) roszczenie jest oczywiście bezzasadne,
- 2) ~~twierdzenia co do faktów~~ **przytoczone okoliczności** budzą wątpliwość,
- 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego,⁵
- 4) **miejsce pobytu pozwanego nie jest znane albo gdyby doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju.**

Skutki nakazu, sprzeciw

Wydając nakaz zapłaty, sąd orzeka, że pozwany w ciągu 2 tygodni od doręczenia tego nakazu powinien **zaspokoić roszczenie w całości** wraz z kosztami albo wnieść w tym terminie **sprzeciw do sądu**. Pozwanemu **doręcza się** nakaz zapłaty wraz z pozwem i pouczeniem o sposobie wniesienia sprzeciwu, o treści art. 503 § 1 zd. 3 KPC oraz o skutkach niezaskarżenia nakazu.

Uchylenie nakazu zapłaty

Jeżeli doręczenie nakazu zapłaty nie może nastąpić w kraju albo dlatego, że miejsce pobytu pozwanego nie jest znane, sąd **z urzędu uchyla nakaz zapłaty**, a przewodniczący **podejmuje odpowiednie czynności**.

Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami Kodeksu, sąd z urzędu **uchyla nakaz zapłaty i wydaje odpowiednie postanowienie**.

Sprzeciw

Pismo zawierające sprzeciw wnosi się do sądu, który **wydał nakaz zapłaty**, a w przypadku nakazu wydanego przez referendarza sądowego – do sądu, **przed którym wytoczono powództwo**. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy, lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy, albo że występują inne wyjątkowe okoliczności.

Jeżeli pozew wniesiono na urzędowym formularzu, wniesienie sprzeciwu wymaga również zachowania tej formy.

Sąd **odrzuca sprzeciw** (art. 504 § 1 KPC):

- 1) wniesiony po upływie terminu lub
- 2) z innych przyczyn niedopuszczalny albo
- 3) którego braków pozwany nie usunął w terminie.

Nakaz zapłaty, przeciwko któremu w całości lub w części nie wniesiono skutecznie sprzeciwu, ma **skutki prawomocnego wyroku** (art. 504 § 2 KPC).

W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu **nakaz zapłaty traci moc**, a przewodniczący **wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie** powodowi sprzeciwu razem z wezwaniem na rozprawę.

Nakaz zapłaty **traci moc w części zaskarżonej** sprzeciwem. Sprzeciw jednego tylko ze współpozwanym o to samo roszczenie oraz co do jednego lub niektórych uwzględnionych roszczeń powoduje utratę mocy nakazu jedynie co do nich.

Na wniosek pozwanego sąd albo referendarz sądowy na posiedzeniu niejawnym wydaje postanowienie, w którym stwierdza utratę mocy nakazu zapłaty w całości lub w części.

Sprzeciw

~~Od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany może wnieść sprzeciw. **Nakaz zapłaty traci moc w części zaskarżonej sprzeciwem.** Sprzeciw jednego tylko ze współpозwanych o to samo roszezenie oraz co do jednego lub niektórych uwzględnionych roszezeń powoduje utratę mocy nakazu jedynie co do nich.~~

~~Na wniosek strony sąd wyda **postanowienie stwierdzające utratę mocy nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości lub w części** (art. 505 KPC).~~

s. 881

Pozew, wymogi formalne

W pozwie powód powinien wskazać **dowody na poparcie swoich twierdzeń**. Dowodów nie dołącza się do pozwu. Przepisu art. 128 KPC nie stosuje się.

Pozew powinien zawierać również (art. 505³² § 2 KPC):

- 1) numer PESEL lub NIP pozwanego będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub
- 2) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP pozwanego niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania,
- 3) datę wymagalności roszczenia.

Sąd może skazać na grzywnę powoda, jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności oznaczył nieprawidłowo dane, o których mowa powyżej.

Wraz z pozwem powód może złożyć wniosek o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu lub uchylenia nakazu zapłaty (art. 505³² § 4 KPC).

Postanowienie o przekazaniu sprawy

W przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej.

Postanowienie o przekazaniu sprawy doręcza się tylko powodowi.

Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli powód wraz z pozwem złożył wniosek o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty. W takim przypadku sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu. ~~W przypadku uchylecia nakazu zapłaty albo braku podstaw do wydania nakazu zapłaty sąd umarza postępowanie~~ (art. 505³³ § 1–3 KPC).

Uchylenie nakazu zapłaty i dalsze czynności sądu

W przypadkach wskazanych w art. 502¹ § 1 i 2 KPC sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty i przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej, chyba że powód w wyznaczonym terminie usunie przeszkodę w doręczeniu nakazu zapłaty.

~~Postanowienie o przekazaniu sprawy doręcza się tylko powodowi.~~

Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli powód wraz z pozwem złożył wniosek o umorzenie postępowania w przypadku uchylecia nakazu zapłaty. W takim przypadku sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu (art. 505³⁴ § 1–3 KPC).

Sprzeciw od nakazu zapłaty

Do sprzeciwu od nakazu zapłaty nie dołącza się dowodów.

~~W przypadku wniesienia sprzeciwu sąd umarza postępowanie w zakresie, w którym nakaz zapłaty utracił moc.~~ W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości, a sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu (art. 505³⁶ KPC).

Wezwanie do usunięcia braków

Po przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej przewodniczący wzywa powoda wyłącznie do wykazania umocowania, o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub do przedłożenia pełnomocnictwa, a po przekazaniu sprawy na podstawie art. 505³³ § 1 lub art. 505³⁴ § 1 KPC przewodniczący wzywa powoda również do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu – w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania. W razie nieusunięcia powyższych braków pozwu sąd umarza postępowanie.

W przypadku wniesienia sprzeciwu przez przedstawiciela ustawowego, organ albo osobę wymienioną w art. 67 lub pełnomocnika przewodniczący wzywa pozwanego wyłącznie do wykazania umocowania, o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub przedłożenia pełnomocnictwa – w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania. Nieusunięcie powyższych braków nie uzasadnia odrzucenia sprzeciwu. ~~W przypadku~~ umorzenia postępowania każda ze stron ponosi koszty procesu związane ze swym udziałem w sprawie.

~~Jeżeli w terminie miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego powód wytoczy przeciwko pozwanemu powództwo o to samo roszczenie, skutki prawne, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, następują z dniem wytoczenia powództwa w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na żądanie stron sąd rozpoznając sprawę uwzględni koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 505³⁷ § 1 i 2 KPC).~~

s. 882

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nie może być wydany, jeżeli:

- A. pozwany nie wyraża zgody, by sprawa była rozpoznana w tym postępowaniu,
- B. wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000 zł,
- C. według treści pozwu **przytoczone okoliczności** ~~twierdzenia co do faktów~~ budzą wątpliwość.

Odp. C; art. 499 pkt 2 KPC

W nakazie zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym nakazuje się pozwanemu, żeby:

- A. w ciągu tygodnia od doręczenia tego nakazu zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo w tym terminie wniósł sprzeciw do sądu,

B. w ciągu 2 tygodni od doręczenia tego nakazu zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo w tym terminie wniósł sprzeciw do sądu,

C. w ciągu miesiąca od wydania tego nakazu zaspokoił roszczenie w całości wraz z kosztami albo w tym terminie wniósł sprzeciw do sądu.

Odp. B; art. 502 § 1 KPC

W postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty wydaje się:

A. tylko, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego,

B. tylko, jeżeli przepis szczególny tak stanowi,

C. jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego, a w innych sprawach, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

Odp. C; art. 498 § 1 i 2 KPC

Środkiem zaskarżenia od nakazu zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym jest sprzeciw. Sprzeciw wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny, albo którego braków pozwany nie usunął w terminie sąd:

A. odrzuca,

B. oddala,

C. pozostawia bez rozpoznania.

Odp. A; art. 504 § 1 KPC

s. 882

Właściwość sądów rejonowych

~~W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 20 000 zł.~~

~~W postępowaniu uproszczonym nie rozpoznaje się spraw:~~

- 1) należących do właściwości sądów okręgowych;
- 2) małżeńskich i ze stosunków między rodzicami a dziećmi;
- 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników;
- 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 pkt 1-4 KPC i spraw o rentę.

~~sąd może rozpoznać sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym, jeżeli może to przyczynić się do sprawniejszego rozwiązania sporu.~~ Postępowanie uproszczone stosuje się w następujących sprawach należących do właściwości sądów rejonowych o:

- 1) roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10 000 zł, a w sprawach o roszczenia wynikające z rękojmi, gwarancji jakości jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty lub z niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży konsumenckiej,
- 2) zapłatę czynszu najmu lokali mieszkalnych i opłat obciążających najemcę oraz opłat z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Formularze urzędowe

Pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw od wyroku zaocznego i pismo zawierające wnioski dowodowe wnoszone w postępowaniu uproszczonym powinny być sporządzone na urzędowych formularzach (art. 505² KPC).

Rozpoznanie sprawy

Jednym pozwem można dochodzić **tylko jednego roszczenia**.

~~Połączenie kilku roszczeń w jednym pozwie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wynikają z tego samego stosunku prawnego lub z kilku stosunków prawnych tego samego rodzaju.~~ W przypadku niedopuszczalnego połączenia w jednym pozwie kilku roszczeń przewodniczący zarządza zwrot pozwu, stosując art. 130¹ KPC. **Połączenie kilku roszczeń w jednym pozwie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wynikają z tej samej umowy lub umów tego samego**

rodzaju. W wypadku niedopuszczalnego połączenia w jednym pozwie kilku roszczeń przewodniczący zarządza zwrot pozwu.

Jeżeli powód dochodzi **części roszczenia**, sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym tylko wtedy, gdy postępowanie to byłoby właściwe dla całego roszczenia wynikającego z faktów przytoczonych przez powoda.

s. 883

Wezwania

Jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, **lub** nader utrudnione ~~lub oczywiście niecelowe~~, może w wyroku **zasądzić odpowiednią sumę** według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Zawiłość sprawy

Jeżeli sąd uzna, że sprawa jest szczególnie zawiła lub jej rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, w dalszym ciągu rozpoznaje ją z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ KPC).

Wniosek o uzasadnienie wyroku

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku strona może zgłosić również do protokołu bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku.

Dla strony, która zrzekła się doręczenia uzasadnienia wyroku, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia ogłoszenia wyroku.

Strona obecna na posiedzeniu, na którym ogłoszono wyrok, może po jego ogłoszeniu w oświadczeniu złożonym do protokołu zrzec się prawa do wniesienia apelacji. W razie zrzeczenia się prawa do wniesienia apelacji przez wszystkich uprawnionych wyrok staje się prawomocny.

~~W sprawach, w których wartość przedmiotu sporu **nie przekracza 1000 zł**, uzasadnienie wyroku ogranicza się do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Od uznania sądu opartego na ocenie wszystkich okoliczności sprawy zależy rozszerzenie tego uzasadnienia o pozostałą treść wymaganą przez art. 328 § 2 KPC.~~

s. 883

Podstawy apelacji

Apelację można oprzeć na zarzutach:

- 1) naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie,
- 2) naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy.

Po upływie terminu do wniesienia apelacji przytaczanie dalszych zarzutów jest **niedopuszczalne**.

Sąd rozpoznaje apelację w **składzie jednego sędziego**.

Sąd może rozpoznać apelację **na posiedzeniu niejawnym**, chyba że strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację zażądała przeprowadzenia rozprawy.

s. 883–884

INNE PYTANIA Z TEGO ZAKRESU

~~W postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza~~ **Sąd rejonowy rozpoznaje w postępowaniu uproszczonym sprawy o:**

- A. zapłatę – wynikającego z umowy – czynszu najmu lokali mieszkalnych, bez względu na wartość przedmiotu sporu ~~20 000 zł~~,
- B. roszczenia wynikające z rękojmi, bez względu na wartość przedmiotu umowy ~~30 000 zł~~,
- C. roszczenia wynikające z umowy sprzedaży konsumenckiej, bez względu na wartość przedmiotu umowy ~~50 000 zł~~.

Odp. A; art. 505¹ §1 pkt 2 KPC

W postępowaniu uproszczonym dla strony, która zrzekła się doręczenia uzasadnienia wyroku, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia:

- A. ogłoszenia wyroku,
- B. doręczenia odpisu wyroku,
- C. sporządzenia uzasadnienia wyroku.

Odp. A; art. 505⁸ § 2 KPC

W postępowaniu uproszczonym jednym pozwem można dochodzić tylko jednego roszczenia. Połączenie kilku roszczeń w jednym pozwie jest:

- A. niedopuszczalne,
- B. dopuszczalne tylko i wyłącznie wtedy gdy wynikają z tej samej umowy,
- C. dopuszczalne tylko wtedy, ~~gdy wynikają z tego samego stosunku prawnego lub z kilku stosunków prawnych tego samego rodzaju~~ **gdy wynikają z tej samej umowy lub umów tego samego rodzaju.**

Odp. C; art. 505³ § 1 i 2 KPC

s. 886

Kompetencje referendarza sądowego

Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy.

Czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry sądowe może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy.

~~Czynności w postępowaniach dotyczących rejestrów i ewidencji prowadzonych przez sądy może wykonywać referendarz sądowy, z wyjątkiem przygotowania i prowadzenia rozprawy, wystąpienia z pytaniem do Trybunału Konstytucyjnego, odmowy wpisu partii~~

~~politycznej do ewidencji oraz odmowy rejestracji lub zawieszenia wydawania dziennika lub czasopisma.~~

s. 887

Skarga na orzeczenie referendarza

~~Na orzeczenie referendarza sądowego służy skarga także w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłaby apelacja.~~

W razie wniesienia skargi na wpis w księdze wieczystej wpis **nie traci mocy**. Rozpoznając sprawę, sąd zmienia zaskarżony wpis przez jego wykreślenie i dokonanie nowego wpisu lub wydaje postanowienie, którym zaskarżony wpis utrzymuje w mocy albo uchyla go w całości lub w części i w tym zakresie wniosek oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza.

s. 887

Zwrot wniosku bez wezwania

W postępowaniu wieczystoksięgowym oraz w postępowaniach rejestrowych wniosek podlegający opłacie stałej, który **nie został należycie opłacony**, przewodniczący **zwraca bez wezwania o uiszczenie tej opłaty**. W zarządzeniu o zwrocie pisma należy wskazać wysokość należnej opłaty stałej.

~~Złożenie odpowiedzi na wniosek jest obowiązkowe tylko gdy przewodniczący tak zarządzi.~~

~~Posiedzenie przygotowawcze można wyznaczyć niezależnie od złożenia odpowiedzi na wniosek.~~

s. 888

Orzeczenia sądu

Orzeczenia sądu w postępowaniu nieprocesowym zapadają **w formie postanowień**, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Uzasadnianie i doręczanie postanowień

Sąd **uzasadnia i doręcza** postanowienia, jednak **nie doręcza się** postanowienia uczestnikowi, który będąc obecny na posiedzeniu, po ogłoszeniu postanowienia **zrzekł się** jego doręczenia.